

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Znanstvo.

Znanstvena društva med katoličani se zadnji čas rapidno množijo. Slavno, že dolgo obstoječe Goerresovo društvo v Nemčiji se je nedavno reorganiziralo in so se pomnožile posamezne njegove znanstvene sekcije. Krasno uspeva lovanjska šola Mercierova, katere središče je ondoto katoliško vseučilišče. Napredek avstrijske »Leonove družbe« in njenih podružnic nam je dobro znan. Zdaj pa se utegne v kratkem izpolniti dolgoletna želja znanstvenih krogov med katoličani po lastni mednarodni znanstveni organizaciji.

V Rimu se je namreč osnoval pod protektoratom kardinalov Rampolla, Mercier in Maffi odbor znanstvenikov katoličanov, kateremu pripadajo med drugim znani krščansko-socialni organizator, profesor Toniolo ter jezuita Hagen in Stein, slovita astronomia. Objavljajo v »Osservatore Romano« razglas, kjer izvajajo, da je potrebno v mednarodni skupni organizaciji zbrati vse sile katoličanov za znanstveno delo. Tako društvo se tudi popolnoma zлага z intencijami sv. očeta. Statuti tega mednarodnega društva določajo v glavnem sledeče:

Osnuje se mednarodno društvo za pospeševanje vseh znanstvenih doktrin, s sedežem v Rimu. Društvo pristopi lahko vsakdo, ki hoče napredek znanosti pospeševati 1. z lastnim znanstvenim delom (dejanski člani), 2. z vsakoletnimi prispevki (plačujoči člani), 3. z izrednimi darovi, zapuščinami, ustanovami itd. (dobrotniki). Društvo lahko znamenite znanstvenike imenuje za častne člane. — S temi sredstvi ustanovi društvo mednarodni fond za pospeševanje znanstvenih študij med katoličani in sicer na ta način: Osnuje se generalno tajništvo, ki je s posameznimi člani v zvezi in vzdržuje znanstveno zvezo med njimi in knjižnicami, muzeji ter vsemi znanstvenimi inštituti. Publikacije članov bo društvo objavilo v mednarodnem bulletinu. Dajale se bodo podpore članom za vseučiliščne študije, ako se s posebnimi deli izkažejo. Podpore se dajo tudi za študijska potovanja, raziskavanja po arhivih, znanstvene eksperimente, objavljanje virov, dragocenih del, časnikov itd. Društvo bo razpisovalo častne ankete in konkurze za rešitev važnih aktualnih znanstvenih vprašanj. Društvo se sestavlja iz posameznih nacionalnih društvenih odborov, internacionalni odbor pa iz delegatov posameznih pokrajin, ki si izvolijo predsednika. Predsednik je lahko katerekoli narodnosti, mora pa bivati v Rimu. Njegova funkcijaska doba traja tri leta. Vsako leto skliče delegata na shod v katerokoli mesto svetovnega pomena. Nadalje ureja statut sklicanje generalnih shodov. Društvo so pokrovitelji kardinali Rampolla, Mercier in Maffi.

Ker bo društvo razpolagalo z zadostnimi gnotnimi sredstvi in ker odgovarja nujni po-

trebi po centralizaciji, ureditvi in skupnemu pospeševanju znanstvenega dela med katoličani, ki je v zadnjem desetletju uprav ogromno narastlo, je prospeh mednarodnega katoliškega znanstvenega društva zagotovljen. Tako je zgrajen novi branik proti tendencam bogotajne monistske zveze, ki se tudi internacionalno organizuje.

AVSTRIJA.

»Jugoslovanski minister.«

Jugoslovanski minister hodi skozi časopise. Tudi »Reichspost« je prinesla vest, da je »mnogo politikov, ki poželjivo hrepene po ministrskem portfelju.« Povod k temu da so dale seveda dr. Plojeve novice po raznih listih. »Reichspost« pravi: »Ali naj bo jugoslovanski minister Hrvat ali Slovenec, član Jugoslovanskega kluba ali Slovenske Ljudske Stranke, to je vprašanje. Kolikor je doslej prišlo v javnost, se zlasti hrvaško-slovenski liberalni Jugoslovanski klub poteguje za imenovanje jugoslovanskega ministra-rojaka, med tem, da bi bilo Slovenski Ljudski Stranki ljubše imenovanje Slovenca za resortnega ministra; poslanec Povše se imenuje kot kandidat za poljedelskega ministra.«

Temu nasproti moramo povedati, da je izjava »Reichspost«, kolikor se tiče Slovenske Ljudske Stranke, neutemeljena. »N. Fr. Pr.« je za Ivčevića kot jugoslovanskega ministra-rojaka Če bi vlada morala od tega odstopiti, pravi da bi bil Povše poljedelski minister.

Kar se tiče poljedelskega ministra, se zlasti liberalni nemški agrarni krogi na vse moči trudijo, da bi spravili svojega moža na sedež grofa Auersperga. Tudi imenovanje krščanskega socialca za naučnega ministra hočejo preprečiti. »Deutsches Agrarblatt« piše, da odločno protestira, da bi se poljedelski minister grof Auersperg smatral kot nemški minister; on je samo uradniški minister. Ni pa proti temu, da bi postal poljedelski minister kak češki agrarec, ako se na enak način jemlje ozir tudi na nemške agrarce.

Preosnova ministrstva.

Dunaj, 1. sept. Nemški in češki agrarci zahtevalo, kakor poroča »N. Fr. Pr.«, zastopstvo v ministrstvu za jamstvo, da bo vlada zasledovala agrarno politiko. Baron Beck da proti temu nima ne načelnih ne praktičnih pomislekov. To da je povod vestem, da bosta prišla v ministrstvo nemški agrarec »Peschka in češki agrarec Prašek. Nadalje poroča »N. Fr. Presse, da hočejo krščanski socialisti spraviti v ministrstvo dvornega svetnika Gessmanna in sicer za naučnega ministra. To da bo vzbudilo tak odpor, ki utegne staviti v nevarnost delavnost parlamenta. Gotovo pa da je, da iz sedanjega ministrstva odstopita trgovinski minister dr. Fořt in nemški minister-rojak Prade. — Slične kombina-

cije objavlja »Kons. Korresp.« Tej se zdi, da Fořt ne bo odstopil, ker ga pri nagodbenih pogajanjih zelo potrebujejo, pač pa se zdi, da bo na mesto poljedelskega ministra grofa Auersperga stopil dr. Ebenhoch. Drugi drugače. —

Državni zbor.

Dunaj, 1. sept. Od krščanskosocialne strani se poroča, da bo državni zbor sklican 15. oktobra.

Škofovske konference.

Dunaj, 1. sept. Letošnje jensenske avstrijske škofovske konference se bodo vršile pod predsedstvom kardinala Gruscha sredi novembra meseca.

ALI SKUPEN KLUB — ALI VSAKA STRANKA ZASE?

Dr. Kramář je napisal v svojem »Denu« vrsto člankov, iz katerih zvezi nekako razočaranje nad neuspehi skupne zveze čeških parlamentarnih klubov. Ali naj ostanejo Čehi skupaj ali naj gredo narazen?

Dr. Kramář, preinajgorenejši zagovornik skupnega kluba, pravi zdaj: »Manjša, a enotna stranka, o kateri se ve, kaj hoče, in s katero more vsakdo računati, ali poiže z vlado ali proti vladi, slednjič več koristi češki stvari, kakor mnogoštevilna Zveza, o kateri vsakdo dela, kar hoče, in o kateri zmagata danes nespornazumna jutri pa radikalna politika. V Zvezi govorimo pri sejah brez konca in kraja, nazadnje pa vsak dela, kar hoče. Nemogoče je še dalje vzdržati sedanje stanje, da bi bili edino le v skupnem klubu, ker javno mnenje to zahteva.«

Dr. Kramář pravi, da je njegova stranka bila vedno za skupni klub, a ima od tega žalostne izkušnje; prenašati mora očitane, da skupnost pomaga le nji in pa mladočeškimi ministrom. Slednjič predlaga: Treba je, da se zastopniki čeških strank porazgovore, ali morejo češki ministri sploh ostati v kabinetu, in pa, da se domenijo o osebah ministrov. Če se je mogoče združiti v teh vprašanjih, potem moremo skupno nastopati in narediti iz sedanje »Zveze« nekaj novega in boljšega, ako ne — te eventualnosti pa Kramář ne razmotriva; prizna le, da je nemogoče iti tako dalje, kakor zdaj.

Agrarci in radikali pa skrbje za to, da se mladočeške želje ne uresničijo. Preveč je ministrskih kandidatov

KATOLIŠKA STRANKA ČEŠKA.

Katoliška stranka češka sklicuje posvetovanje svojih zaupnikov na 28. september v Prago. Vsak volivni okraj ima enega glavnega zaupnika, torej je vsch 75, ki so izvoljeni vsak v svojem okraju.

NAGODBA.

Budimpešta, 1. sept. Dne 8. septembra se vrši ogrski ministrski svet. 9. sept.

se namerava Weckerle podati na Dunaj, da cesarju poroča o političnem položaju in nagodbi. Avstrijski ministri se najbrže 10. septembra podajo v Budimpešto, kjer se bodo mudili do 15. in sklepali o nagodbi. »Neues Pester Journal« poroča, da ogrski vladni krogi upajo, da se nagodba posreči. Ako pa bi bila vendarle potrebna še kaka pogajanja med ministri, se bodo vršila vsekakor še v septembru, ker hočeta obdve vladni nagodbo dogotoviti, še predno se snide parlament.

PROTI MAŽAROM.

Dunaj, 1. sept. Dunajski mestni svet je sklenil, da se morajo odslej vsi uradni dopisi, ki dohajajo iz Ogrske na dunajski mestni svet in mesto naslova »Wien« rabijo mažarski »Bees«, vrniti neotvorjeni poštni upravi, da jih pošlje nazaj.

VOLIVNI IMENIKI ZA TRETJO DUMO.

Peterburg, 1. septembra. Skoro v vseh gubernijah so volivni imeniki za tretjo dumo izgotovljeni in objavljeni. Povsod je vsled nove postave število volivnih upravičencev v primeri s prejšnjo dumo zelo padlo in sicer od 30 do 40% in ponekod še za več. Deloma je to pripisovati novemu volivnemu zakonu, deloma pa tudi dejstvu, da se je mnogo ljudskih slojev volitev že naveličalo. Mali hišni posestniki in tisti, ki uživajo od vlade pokojnino, se morajo sami oglasiti, ako hočejo priti v imenik. Od teh se pa skoro nobeden ni oglašil. Velike preglavice dela vladi tudi duhovščina, ki ima pri ljudstvu ponekod velik vpliv in po novi postavi tudi pri volitvah v nekaterih gubernijah veliko večino. Nižja duhovščina pa je zelo radikalna in protivladna.

GONJA PROTI DUHOVŠČINI V ITALIJI NEOSNOVANA.

Turin, 2. sept. »Gazzetta di Torino« poroča, da se je izkazalo, da so obtožbe proti duhovniku don Riva, ki je baje redno posejal zavod Fumagalli v Milanu, neosnovane. Don Riva je samo enkrat bil v Milanu in je tudi telesno čisto zdrav, ne pa, kakor so poročali liberalni listi, bolan. Don Riva v mirno vestijo čaka izida preiskave, ker je nedolžen.

ANGLEŠKO-RUSKA POGODBA.

Peterburg, 31. avgusta. Danes sta ruski minister za zunanje zadeve Izvolsky in angleški poslanik podpisala angleško-rusko pogodbo, ki se po ratifikaciji objavi.

RUSIJA.

Protiv vseučiliščem.

Peterburg, 31. avgusta. Vlada je začela preganjati vseučiliščne profesorje in rektorje. Moskovski rektor in prorektor sta odstavljena in obtožena, ratnotako ravnatelj in dekani politehne v Peterburgu.

LISTER.

Baskervillski pes.

Roman. — Angleški spisal Conan Doyle. (Dalje.)

Sesto poglavje.

Sir Henry Baskerville in dr. Mortimer sta bila dogovorjenega dne pripravljena za odhod in določene ure smo se odpeljali iz kolodvora Paddingtona. Sherlock Holmes se je peljal z mano na kolodvor in mi je dajal svoje zadnje svete in opomine.

»Nočem vplivati nate s kakimi domišljajami ali sumnjami, Watson; ničesar drugega ne želim od tebe, kakor da mi poročaš kar najtočnejše in kar najobširnejše vsa dejstva; teorije prepusti meni.«

»Kakšna dejstva naj pa poročam?« sem vprašal.

»Vse, kar se ti zdi, če prav v še tako rahli zvezi z vsem slučajem, zlasti pa razmerje mladega Baskervilleja do sosedov in vse, kar bo prišlo na dan glede smrti Sir Charlesa. Zadnje dni sem poizvedoval nekoliko na svojo roko, ali bojim se, da je bilo vse, kar sem dognal, le negativno. Popolnoma trdno stoji menda le eno, da je namreč James Desmond, najbližji dedič, zelo ljubeznjiv starejši gospod, in da torej to zasledovanje ne prihaja od njega. Mislim, da ga lahko popolnoma izpustiva iz najinih računov. Tedaj ostanejo še ljudje, ki tvorijo Sir Henryjevo okolico na močvirju.«

»Ali bi ne bilo prav, če bi se najprej zapodila zakonska Barrymore?«

»Za Boga, ne! Huiše napake bi ne mogel narediti. Če sta nedolžna, tedaj si bi pa kruta krivica; če sta pa kriva, tedaj si bi pa vzeli s tem činom vsako možnost, da bi ju zasačili. Ne, ne, le na naši listi sumljivih oseb jih pustimo in nič več! Razven njih je v gradu še konjski hlapec, če se prav spominjam. Dalje bivata v bližini dva močvirska kmeta. Potem imava najinega prijatelja dr. Mortimerja, ki je po mojem mnenju popolnoma časten mož, in njegovo ženo, o kateri ne veva ničesar. Dalje pride naravoslovec Stapleton in njegova sestra, ki je baje kaj mična mlada dama. Dalje gospod Frankland iz Lafter Halla, tudi za nas nepoznan faktor, in še eden ali dva druga sosed. To so ljudje, ki jih moraš prav posebno opazovati.«

»Storil bom, kar bom le mogel.«

»Orožje imaš pri sebi, kajne?«

»Da, mislim sem, da bi bilo dobro, če bi ga vzel seboj.«

»Seveda! Noč in dan imej pripravljen svoj revolver in nikdar ne popusti v svoji budnosti in pazljivosti!«

Najina dva znanca sta že okupirala oddelek prvega razreda in sta čakala na stopnicah na naiu.

»No, prav nič novega nimava poročati,« je odgovoril dr. Mortimer na tega se tikajoče vprašanje Holmesovo. »Ali eno pa lahko pri-sežem, da naju zadnja dva dni ni nihče opazoval. Vselej, kadar sva šla ven, sva kar najostreje pazila in nikdo bi ne odšel najini pazljivosti.«

»Zdi se mi, da sta šla vedno skupaj ven?«

»Da, razven včeraj popoldan. Kadar sem v Londonu, posvetim navadno en dan samo zabavi; šel sem torej v muzej kirurškega društva.«

»Jaz sem si pa nekoliko ogledal promet v parku,« je rekel Baskerville. »Ali nikakih neprijetnosti nisva imela.«

»Bilo je pa kljub temu neprevidno,« je rekel Holmes z glavo majaje in z zelo resnim obrazom. »Prosim vas, Sir Henry, nikdar ne hodite sami ven. Če bodele hodili, se vam bo pripetila velika nesreča. Ali ste drugi čevlji našli?«

»Ne, izgubil je in nisem ga videl več.«

»Res? To je zanimivo! No, srečno pot!« je še rekel, ker se je začel pomikati vlak po tiru dalje. Zapomnite si, Sir Henry, en stavek iz čudne povesti, ki nam jo je prebral dr. Mortimer in ogibajte se močvirja v onih urah teme, ko imajo hude moči oblast nad njim!«

Ko smo bili že daleč, sem se še enkrat ozrl proti kolodvoru in sem videl veliko, resno postavlo Holmesa, ki je stal nepremično in gledal za nami

Potovanje je poteklo hitro in prijetno; porabil sem ga tako, da sem se bližje seznanil s svojima dvema prijateljema. Po nekaj urah je sledila rjavim tlom rdečkasta zemlja, namesto hiš iz opeke so se videla poslopja iz gnanita in rdeče krave so se pasle na ograjenih pašnikih, katerih sočna in bujna trava je pričala o milejšem, čeprav tudi vlažnejšem podnebbju. Mladi Baskerville je gledal skoro ves čas skozi okno in veselo je vzkliknil, ko je spoznal davno znane poteze devonske pokrajine.

»Precej sveta sem videl, odkar sem odšel od tu, dr. Watson, ali nikdar nisem videl pokrajine, ki bi se dala primerjati s to!«

»Nisem še videl Devonshira, ki bi ne prisegal na svojo domovino,« sem pripomnil smeje se.

»To je že prav tako v ljudeh, kakor v pokrajini,« je rekel dr. Mortimer. »Če le površno pogledamo našega prijatelja, opazimo takoj keltsko črepinjo, v kateri živi keltska navdušenost in udanost. Črepinja ubogega Sir Charlesa je bila poseben tip; glavni znaki so bili deloma galski, deloma irski. Ali vi ste bili še zelo mladi, ko ste zadnjič videli Baskerville Hall, kaj ne?«

»Bil sem poldorašen fant, ko mi je umrl oče, in nisem še nikoli videl našega družinskega posestva, kajti stanovali smo v vili na obali. Od tam sem šel naravnost k prijatelju v Ameriko. Reči moram, da je pokrajina krog Baskerville Halla zame prav tako nova, kakor za gospoda dr. Watsona, in komaj že pričakujem, da bi videl močvirje.«

»Res? No, vaša želja se je hitro izpolnila, kajti tu se je že odprl prvi pogled na močvirje; glejte!« je rekel dr. Mortimer.

Nad zelenimi četverkotniki travnikov in nad nizkim gozdom se je dvigal v daljavi siv, melanholičen grič s čudno razvaljenim vrhom nedoločno in žalostno, kakor fantastična pokrajina iz sanj. Baskerville je sedel dolgo nepremično in ni obrnil oči od te slike; na njegovem izrazitem obrazu sem čital, kako globoko ga je ganil prvi pogled na to pokrajino, kjer so dolgo vladali njegovi predniki in pustili za seboj toliko sledov svoje vlade. Tu je sedel mož s svojim ameriškanskim naglasom,

Državni pravdnik in policijski komisar člana roparske družbe.

Odesa, 31. avgusta. Policija je zaprla roparsko bando, med njimi državnega pravdnika Belova, enega preiskovalnega sodnika in enega policijskega komisarja, ki so člani družbe. Odpeljali so jih v Kijev.

ANGLEŠKA INDIJA.

London, 1. septembra. Angleška vlada je v indijski veliki svet, ki je najvišja upravna oblast Indije, pozvala dva domačina, enega Indijca in enega Mohamedanca. To je prvič, kar sta imenovana v to korporacijo domačina. Prvi je Krišna Gobinda Gupta, doktor prava drugi pa Sajid Hussain Bilgrami, dozdaj v naučnem resortu.

Najnovelše.

Proces proti Rusinom.

Dunaj, 2. avgusta. Danes se prične pred tukajšnjim sodiščem obravnava proti rusinskim dijakom, ki so januarja t. l. uprizorili v Lvovu protipoljske demonstracije. Obtoženih je 16 vseučiliščnikov in 1 odvetniški kandidat. Toženi so zaradi javnega nasilstva, nevarnih pretenj ter lahke in težke telesne poškodbe. Težko so namreč ranili vseučiliškega tajnika dr. Winiarza. Vseučiliščnik Krat, ruski podanik, je obtožen, da je 23. januarja oborožen vdrl v vseučiliščno aulo, ondi pobijal in razbijal ter pretil različnim gospodom, da jih ubije. Iz obtožnice je razvidno, da so se rusinski dijaki precej neakademsko vedli. Oboroženi s turistovskimi palicami so se vrgli na vseučilišnega tajnika dr. Winiarza in ga ranili, zgradili v hodnikih barikade, razbili dekanovo pisarno in s sekirami razsekali vrata. Na samih slikah so napravili škodo 10.000 K. Napad je bil po mnenju državnega pravdnika dogovorjen, načrtovan pa so bili dijaki od odvetniškega kandidata dr. Baczyńskiego.

Maroški nemiri.

Oran, 2. septembra. Francoska »Agence Havas« poroča: Transportna ladja »Nive« je z enim bataljonom francoskih vojakov odplula proti Casablanci. Ladja »Shamrok« bo iz Orana odplula danes z drugim bataljonom vojakov in s strelivom.

Casablanca, 2. septembra. »Agence Havas« poroča, da si hoče novi sultan Muley Hafid s tem, da Maročane pozivlja, naj ne napadejo Francozov, pridobiti le časa za odločilni udarec Ma-el-Ainin koraka proti Casablanci.

Umor velikega vezirja.

Teheran, 2. septembra. Velikega vezirja perzijskega je neznanec napadel, ko je zapustil zbornico in ga ustrelil. Morilec se je baje nato sam umoril.

Izvoljsky se poda v Karlove vare.

Peterburg, 2. septembra. Minister za zunanje zadeve Izvoljsky se poda v Berlin, odtod pa v Karlove vare.

Kolera.

Moskva, 2. septembra. Tu se je bakteriološko konstatiral prvi slučaj kolere.

Vzhodna cerkev v Turčiji.

Carigrad, 2. septembra. Ekumenski patriarhat je protestiral proti postopanju turške vlade, ki zahteva odstranitev več grških metropolitov, kateri v Makedoniji podpirajo bande. Patriarhat grozi turški vladi, da bo zatvoril svoja vrata in ustabil vse svoje delovanje, odgovornost za vse, kar se potem utegne zgoditi, pa bo morala prevzeti Turčija.

Dnevne novice.

+ **Blamirani tržaški iredentovci.** V soboto zvečer so priredili užaljeni italijanski liberalci protestni shod proti slovenski slavnosti, slovenskemu sprevodu in slovenskim trobojnicam. »Il Piccolo« in »L'Indipendente« sta kričala, da kar italijansko leze in gre

mora priti na shod, da bo protest energičen. Po tem toplem apelu je prišlo na shod — 80 ljudi, med njimi 20 Mazzijancev, in sicer onih 20, ki so minolo nedeljo v ulici Madonna dobili toliko, da imajo skoraj res pravico — protestirati.

+ **Po velikem shodu s jajen slovenski obhod po Trstu.** Iz Trsta se nam brzojavlja: Ogromen shod slovenskega delavstva pri Sv. Ivanu so hoteli včeraj s steklenicami oboroženi socialni demokratje razbiti, pa so bili nakleščeni. Zvečer se je razvil impozanten sprevod Slovencev od »Narodnega doma« v Trstu. V ulici Chiozza, kjer je množica prepevala »Hej Slovani«, je počil strel, Italijani so se upali le oddaleč žvižgati, proti ogromni slovenski množici pa niso mogli opraviti ničesar. Italijanska onemoglost nasproti Slovincem je bila včeraj na tržaških ulicah sijajno dokazana!

+ **Stavka rudarjev v Idriji?** Iz Idrije se nam brzojavlja: Včeraj se je vršil tu socialno-demokratski shod rudarjev. Shod je zahteval 60 vinarjev zbolšanja na dan ter določil, da se čaka na to mesec dni. V slučaju neugodnega odgovora se grozi s stavko.

+ **Goriška »Kmečka zveza«** je priredila včeraj dva shoda, enega v Cerknem, kjer je govoril urednik Kremžar in enega v Šempasu, kjer je govoril državni poslanec Fon.

+ **Slovenska šola** se ustanovi v Korminu. Oglašeni je 50 otrok.

+ **Z žvižganjem poveljevano odkritje Simon Gregorčičeve spominske plošče.** Iz Gorice smo dobili danes naslednje poročilo: Včeraj je bila v Rihemberku na občinski hiši odkrita spominska plošča Simonu Gregorčiču. Program se je izvršil v celoti, toda med žvižganjem Plesničarjevih, Bricejevih, Možinoviških šolskih otrok in divjanjem pevcev imenovane trojice. Otroke se je na to že en teden prej pripravljalo s piščalkami. Pri odhodu so razgrajali crniške tamburaše s kamenjem napadli, na železniški postaji so pa odhajajočim gostom priredili ostudne demonstracije. Tako je liberalna olika in tako se Gregorčiča »po liberalno« slavi!

+ **Veteranska slavnost v Zagrebu.** Včeraj so v Zagrebu zagrebški veteranci otvorili »Veteranski dom«, slavili so ob enem desetletnico svoje družstva in blagoslovili so svojo društveno zastavo. S Kranjskega so veteranci hoteli prirediti poseben vlak, a dobili niso znižane vožnje, kar je zasluža mažarskih simpatij do Slovencev. S Kranjskega je bilo pri slavnosti navzočih le 36 veterancev. Pri slavnosti se je posebno odlikovala karlovska garda, ki je izbornost streljala.

+ **Nedeljski počitek v lekarnah.** Interpelacija dr. Kreka v državnem zboru o nedeljskem počitku v lekarnah rodi dobre sadove. V skladu s sklepom vlade v Ljubljani vpelele so lekarne v Rudolfovem s 1. septembrom nedeljski počitek in sicer tako, da bode ob nedeljah samo ena lekarna odprta. Naravno je, da bode morala deželna vlada isti odlok izdati tudi za Ljubljano. Pri taki stvari ne sme biti merodajna protisocialna sitnost in skrajna sebičnost par oseb!

+ **Japonski admiral mamo Ljubljane.** — **Japonska eskadra v Trstu.** V Reki sprejme japonsko eskadro, sestoečo iz dveh križark, »Cukuba« in »Citose«, poveljnik naše mornarice, admiral Montecuccoli, ter io potem častno sprejme do Trsta. Odtod se japonski admiral Juin in admiral Montecuccoli odpeljeta mimo Ljubljane na Dunaj k cesarju.

+ **Trozveza.** Tržaški »Piccolo« z ozirom na neki članek du Norda v »Oesterr. Rundschau«, kako izpremeniti Trst za slučaj vojske iz Italije v bojno pristanišče, opozarja, da se letošnje velike italijanske vaje nalašč vršijo na meji proti nevtralni Švici, dočim se avstrijske vrše na koroško-italijanski meji. To dejstvo po mnenju »Piccolovem« neugodno vpliva na gotove kroge in ne kaže posebne lojalnosti od avstrijske strani. Beležimo le zaradi informacije.

+ **O ureditvi tujskega prometa** bo treba »Deželni zvezi« na vsak način izpregovoriti resno besedo, da se doseže trajnost tujskega prometa. Dobro bi bilo izdati poučne letake,

ki se naj prilože vsem listom in naj se poleg tega še po župnih uradih razdele med vse, ki pridejo v dotiko s tujskim prometom. Ljudje naj z zmernimi cenami privlačijo tuje na naše kraje! Vozni tarifi v Bohinju n. pr. so sila previsoki. Sestavijo naj se povsod primerni skupni tarifi za vožnje, gostilne, stanovanja itd. Občine naj strogo zabranijo, da ne bodo otroci tuje po cestah nadlegovali za milodare!

+ **Med »Ednostjo« in »Narodom«** je prišlo od ustanovitve »Jugoslovenskega kluba« sem do ginljivega sporazuma. Nič več »Narod« ne zabavlja čez »Jokovo solzarico« in »gostobesedno tetko«. »Edinost« pa tudi smatra kot svojo dolžnost, da mora braniti ljubljansko liberalno politiko. »Narod« se ni izpremenil prav nič, Hribar je svojo dano obljubo, da ustanovi proti »Narodu« drug list, po svoji lepi navadi slovesno snedel, zato pa ljubljanski liberalizem leze tudi v Trst in v Istro. Tako se je zgodilo, da niso Hrvatje privezali Hribarja, ampak Hribar je privezal Tržačane in Istrane v liberalni voz; ljudje, ki so proti nam vedno vpili, da ne marajo strankarstva, se tako polagoma vedno bolj razkrinkujejo kot pravi liberalci strankarji, ki se vtikajo tudi v našo kranjsko strankarsko borbo. To pa nalaga pristašem krščanske ideje v Trstu in v Istri dolžnost, da tudi oni nastopijo in se rešijo nečastnih vezi, v katere jih je vkovala čisto osebna politika nekaterih gospodov, ki so odbili od sebe zaradi enega Hribarja skoro vse ljudsko zastopstvo slovensko in tako dejansko razdrli jugoslovensko vzajemnost!

+ **Nagla izprememba.** Kakor smo že v petek poročali, je italijanska večina istrskega deželnega zbora prosila vlado, naj skliče istrski deželni zbor. O motivih in namenih tega koraka nas glasilo italijanske deželnozbornice večine »Piccolo« pouči nekako sledeče: 29. t. m. se je klub istrskih italijanskih deželnozbornskih poslancev sešel v Trstu pa je izdal o svojih posvetovanjih komuniké, kjer pravi v glavnem sledeče: Italijanska deželnozbornica večina smatra sklicanje istrskega deželnega zbora, ki že od 1904. ne zboruje — razun kratkega dvalodnevnega in brezuspešnega zasedanja l. 1905. — zaradi gospodarskega položaja istrskega prebivalstva za najno potrebno. Italijanska deželnozbornica večina pa je tudi pripravljena — za pravični sporazum z zastopniki hrvaškega in slovenskega prebivalstva ter ravno zato želi, da se deželni zbor skliče, ker je ta najboljši torišče za sklepanje in pogajanja glede na zaželjeno spravo. Italijanski poslanci pa tudi želijo, da se deželni zbor posvetuje in sklene novi deželnozbornski volivni red, osnovan na širši volivni pravici kakor dosedanj. Ta sklep kluba se je izročil namestništvu, ki ga bode predložilo vladi. V komunikéju pravijo italijanski poslanci, da bo vlada odgovorna za vse zlo, ki utegne v deželi nastati, ako se deželni zbor ne skliče. Istrski deželni glavar dr. Rizzi v istem »Piccolu« objavlja, da so se pretekli december med vlado, Italijani in Hrvatji vršila pogajanja glede na sklicanje deželnega zbora. Baron Beck da je predložil kompromis, katerega so Italijani sprejeli, Hrvatji pa odklonili. Od takrat pa se nobena pogajanja niso več vršila. Teliko v informacijo. Kaj da je Italijane napotilo, da tako silijo na sklicanje deželnega zbora, da se hočejo celo s Slovani sporazumeti in kot zagrizeni liberalci celo podpirati volivno reformo, to je nekaka uganka.

+ **Naši rezervisti.** Različne pritožbe, ki jih je priobčil »Slovenec« o postopanju z rezervniki naših domačih polkov, so dosegle kakor se nam poroča, dovoljen uspeh. Da se je gospoda zganila, ni bilo potreba prav nobenih novih predpisov in popolnoma zadostovali so stari, že obstoječi predpisi, da se je doseglo zboljšanje. To dejstvo je najboljši dokaz, da so bile pritožbe upravičene, ker se razni nižji in višji vojaški organi vkljub neprijetnostim, katere jim podrobni slučajji provzročajo, še vedno pre.nalo brigajo za predpise, kako jim je ravnati z vojaki. Ta nebržnost se pa mora vendar enkrat odpraviti, in da se odpravi, je treba spoznati vzroke, ki take slučaje vedno in vedno

porajajo. O castniški vzgoji, ki vcepi že v nežni mladosti v srca castniškega naraščajca oni krivi predsodek, da je castnik bitje neke višje vrste napram civilistom in vojakom-prostakom, ni treba mnogo razpravljati. Da ono prusko »gardelajnantstvo« ne bo zraslo do nebes, zato se bodo brigali poleg nas tudi še drugi krogi, ki s svojimi krvavimi davki armado vzdržujejo. Slovenci moramo pa še posebej vedno in vedno povdarjati: K domačim polkom domače castnike! Vojna uprava ne more trditi, da jih nima; toda s slovenskimi castniki se ravna skoro ravno tako, kakor s slovenskim moštvom: tem in onim se skuša njihova težavna in naporna služba kolikor mogoče ogreniti. Za castnika ni vse eno, v kakih garnizijah je nastanjen. Ljubljana pa in Celovec, kjer so nameščeni naši polki, ki imajo skoro izključno samo slovensko moštvo, so deželna stolna mesta, kjer bivanje ni ravno neprijetno, kakor se v obče čuje. In kaj dela vojna uprava? V Ljubljano in Celovec daje skoro same tuje nemške castnike, ki ne razumejo niti besedice jezika, ki ga moštvo govori, slovenske castnike pa pogajanja v razna gališka židovska gnezda ali pa v tirolske hribe, odkoder se malokomu posreči priti v boljšo garnizijo. Kako in komu pa naj potem slovensko moštvo, ki do tujih castnikov itak nima posebnega zaupanja, potoži svoje nadloge? In če se prav pritožuje, kaj pomagajo pritožbe, za katere tuje nima razuma ali ga noče imeti, ker še vedno smatrajo naše fante za neko inferiorno raso, ki ne zasluži drugega, nego da se jo kujonirna na vse mogoče načine? Čas bi pa že bil, do-povedati tujim gospodarjem, da so tisti časi, ko je bilo napram našemu moštvo vse dovoljeno, že minuli, da je tudi slovensko prebivalstvo prišlo do zavesti, da avstrijski državljani nima samo dolžnosti, ampak tudi pravice, čeprav je samo slovenske narodnosti, in to zahteva v svo odločnostjo povsod in od vsakoga, od vojaških civilnih oblasti. Ako se te razmere korenito ne predrugačijo, bodo znali govoriti naši zastopniki drugod, kjer je drugačna beseda dovoljena, kakor je to mogoče v častniku. Vsaj imamo vendar nekaj mož, katerim je blagor in zdravje našega ljudstva bolj na srcu, kakor kako osebno prijateljstvo ali pa slavnostni »višji oziri«. Vojna uprava ve prav dobro, da je slovensko moštvo izboren material, naj pa tudi ve, da je človeški material, od katerega ne sme v mirnem času nihče zahtevati, da žrtvuje svoje zdravje poželenju po zaslužnih križcih in odlikovanjih, katere dobe drugi, kakor tisti, na katerih stroški so bili zasluženi. Ako hoče gospoda imeti odlikovanja, naj si jih zasluži sama, pa z boljšim delom, kakor ga je pokazala v zadnjem času.

+ **Nova stranka.** Dunajski nemški listi in tržaški »Piccolo« od 1. t. m. poročajo, da so nekateri disidenti slovenske liberalne stranke ustanovili »slovensko gospodarsko stranko«. Kmetom da obljublajo »zlate gore« — tako poroča »Piccolo« — in jim zagotavljajo, da bo le gospodarska stranka kmetu priborila narodne, demokratiške in gospodarske koristi. Nova stranka da bo pri prihodnjih deželnozbornskih volitvah postavila svoje kandidate.

+ **Svobodomiselná blamaža.** Te dni se zbirajo po različnih mestih po vseh mogočih luknjah »svobodomiselnice«, da se pripravijo za praški kongres. Zborovali so nedavno tajno v Vidmu, kjer so ondotni laški svobodomiselnici organizirani v društvo, ki se imenuje po znanem Oberdanku, kateri je svojčas v Trstu hotel umoriti našega cesarja, pa so ga obe-sili. Tudi v drugih laških mestih se zbirajo frasoni in svobodomiselnici — anarhisti, častilci Lucchenijevi in Acciaritovi in drugih morilec vladarjev. Zborovali so pa 28. t. m. tudi v Lutomečah v hotelu »Schwane«, kjer so pa doživeli grozen poraz. Shod je bil sklical praški profesor jud dr. Randnitz, ki je govoril o svobodomiselnih morali, gotovo ne v smislu Moizesove postave. Na shod so pa prišli tudi katoličani in P. Alban Schachleitner, ter profesor Pohl sta se oglašila za besedo. P. Alban je hebrejske svobodomiselnice pošteno krtačil. Dokazal je, da so svobodomiselnici naj-

v svoji elegantni poletni obleki, v kotu tako vsakdanjega kupeja; in vendar, če sem mu pogledal v izraziti obraz, sem začutil, da je pristen potomec onih čistokrvnih, ognjevitihi gospodov, ki so hoteli le vladati. Ponos, hrabrost, moč je govorila iz njegovih kosatih obrvi, iz njegovih gibljivih nosnic, iz njegovih velikih, rjavih oči. Če nas je čakala na onem žalostnem močvirju težka, nevarna uganka, tedaj je bil on, to sem čutil, tovariš, za kate-rega in s katerim bi pač lahko šel v ogenj, ker sem vedel, da bo nevarnost delil pogumno.

Vlak se je ustavil na majhni postaji in izstopili smo. Zunaj, onstran nizkega pobeljenega plota je čakal dvoyprežni lovski voz. Naš prihod je bil očividno nekaj posebnega, kajti načelnik postaje in služabniki so se kar gnetli krog nas, da bi nam postregli in odnesli prtlijo. Kraj je bil prijazen, ali pred vratmi sem zapazil presenečen dva moža vojaške zunanosti v temnih uniformah; naslanjala sta se na svoje kratke puške in ko smo šli mimo njih, sta nas pazljivo ogledovala. Voznik, grčav, majhen mož, je pozdravil Baskervilleja in nekaj minut pozneje smo že drčali po široki beli cesti. Travniki z valujočo travo so zeleneli na obeh straneh poti, stare hiše so kukale prijazno izza gostega drevja, ali tam v daljavi za to sončno pokrajino se je vlekla dolga pusta črta močvirja in le tu patam so molele iz njega grdo razdrapano kleč in so se v temnih obrisih razlikovali od večernega neba.

Voz je zavil na stransko pot in peljali smo se nekoliko navkreber po cestah, ki so bile že stoletja in stoletja globoko izvožene od tisočev koles, med nasipi z mahom pokritimi,

na katerih je bujno rastle praproetje in robi-dovje. Prišli smo na ozek kamenit most, pod katerim je šumela in se penila hitra gorska Bistrica med sivimi skalami Dolina, po kateri se je vila pot počasi navkreber, je bila pokrita s hrastovim in borovim grmičevjem. Pri vsakem ovinku je Baskerville glasno vzklikal, se vesel ogledoval in vedno in vedno kaj povpraševal doktorja. Za njegove oči je bilo vse lepo, zame je pa plavalo nekaj melanholičnega nad to pokrajino, ki se ji je jasno poznalo, da je že zavel čez njo dih jeseni. Rumeno listje je pokrivalo pot in je še vedno šumelo z drevja. Ropotanje koles je umiralo na mehki preprogi mrtvega listja in bilo mi je, kot da sprejema mati narava domov se vračajočega sina starih Baskervillecev silno žalostno.

»Halo!« je zavpil naenkrat dr. Mortimer. »Kaj pa je to?«

Strma, z vresjem poraščena kopa se je dvigala ravno pred nami. Na višini se je začrtala jasno in ostro, kakor soha jezdeca na piedestalu, postava vojaka na konju, temnega in resnega, s puško pripravljeno za strel. Stražil je pot, po kateri smo se peljali.

»Kaj pomeni to, Perkins?« je vprašal dr. Mortimer.

Voznik se je napol obrnil na kozlu in je odgovoril:

»Iz Princetowna je ubežal neki kaznjene-c, gospod, Tri dni je že zunaj in kazniški pazniki stražijo vsako pot in vsak kolodvor, ali dosedaj se še ni od nikoder prikazal. Kmetom tukaj v bližini ni ravno prijetno, gospod, to je gotovo.«

»No, mislim, da dobe svojih pet funtov, če morejo begunca naznaniti.«

»To že, gospod, toda kaj je upanje na pet funtov proti vednemu strahu, da bi človeku ne bilo grlo prerezano? Vedeti morate, da ni navaden kaznjeneec. Ta se ne bi ustrašil stori-ti ničesar.«

»Kdo pa je?«

»Selden, morilec iz Notting Hilla.«

Dobro sem se še spominjal slučaja, kajti Holmes se je prav posebno zanimal zanj radi izredne krutosti, s katero je bil zločin izvršen, in radi krvoželjne prezirljivosti, ki jo je ka-zal zločinec. Smrtna obsodba se mu je le zato spremenila v dosmrtno ječo, ker so dvo-mili nad njegovo normalnostjo, tako nečloveško je bilo njegovo vedenje.

Naš voz je došel na vrh klanca in pred nami se je razprostirala širna močvirska ploščina s kupi kamenja in ostrimi pečinami. Mrzel veter je bril z močvirja in nam je pretresel mozeg in kosti.

Nekje na tej obupno pusti ravnini se je skrival vražji človek v kakih votlini kakor divja zver, s srcem polnim bridkega srda zoper vse človeštvo, ki ga je pahnilo iz svoje družbe. Ravno te misli je še manjkalo, da je izpopolnila tužen občutek, ki ga je zbudil v nas pogled na to strašno močvirje, leden veter in temnejše in temnejše večerno nebo. Celo Baskerville je obmolnil in se je tesneje zavil v svoj površnik.

Rodovitna zemlja je ležala sedaj za in pod nami. Ko smo se ozrli nazaj, so spreminjali poslavljajoči se solčni žarki potoke v srebrne niti in razsvetljevali na novo izorane njive in širne gozde. Pot pred nami nas je

vodila med vedno žalostnejšimi in vedno bolj divjimi, rdečkastimi in zelenkastorjavimi pobojci, ki so bili posejana z velikanskimi skalami. Zdaj pa zdaj smo odhiteli mimo osamljene hiše močvirskega kmeta: kamenito zidovje, kamenita streha, ostre črte nikjer omiljene od prijetnega zelenja ovijalk. Naenkrat smo opazili pred sabo kadunjasto globel, ki je bila poraščena z revnimi, od viharja raz-puljenimi in upognjenimi hrasti in bori. Dva visoka, vitka stolpa sta se dvigala nad drevje. Voznik je iztegnil svoj bič in rekel:

»Baskerville Hall!«

Njegov gospod je vstal in je gledal z zardelimi lici in bliskajočimi očmi na stolpa. Nekaj minut pozneje smo se peljali skozi vrata v park, fantastična mrežnata vrata iz kovane-ga železa med dvema od starosti razpada-jočima, z mahom poraščena kamenitima stebroma, na katerih sta se dvigali dve merjas-čevi glavi iz grba Baskervillecev. Hiša vrtarja je bila razvalina iz črnega granita in nekaj golih strešnih brun, tej nasproti pa se je dvigalo napol dokončano novo poslopje — prvi sad Sir Charlesovega južnoafriškega zla-ta. Skozi vrata v park smo prišli v grajski drevored. Zopet so šumela kolesa čez listje in nad našimi glavami so se strnile veje v turbno streho. Baskervilleja je kar mraz strelal, ko je ugledal na koncu drevoreda hišo, ki se je pošastno svetila skozi drevje.

»Ali je bilo tukaj?« je vprašal šepetaje.

»Ne, ne, tise rastejo na oni strani.«

Mladi mož se je ozrl okrog s temnim obrazom in je rekel:

»Ni čudno, če je moj stric smrti, da ga bo tukaj zadela nesreča. Tukaj lahko vsakomu

večji teroristi, da so brezverci in da svojih trditvev niti dokazati ne morejo. Pozval je dr. Randnitsa, naj mu dokaže, da je ta ali ona dogma neresnična. Dr. Randnits je nato kvasil, da ni gotovo, da je n. pr. na zvezdi Sirius dvakrat dve štiri. Dr. Pohl, znamenit filozof, je nato zmedenemu svobodomiselcu dokazal, da so za znanstvo potrebni aksiomi in da relativnost in subjektivizem v znanstvu nista upravičena. Občinstvo je katoliškima profesorjema burno ploskalo, »svobodomiselci« pa so prestrašeni in osramočeni stisnili repe.

— **Popravek.** V uvodni članek od sobote se nam je vrnil »lapsus calamis«, ker smo mesto Stuttgart, kjer se je vršil kongres socialne demokracije, pisali Strassburg. Citatelji naj to sami popravijo.

— **Okrog 10.000 vojakov preko Ljubelja.** Danes je šlo vojaštvo, ki je imelo te dni vaje okoli Kranja, preko Ljubelja na Koroško k cesarskim vjajam.

— **Občinski svetovalec v Železnikih** sta namesto prostovoljno odstopivših izvoljenca Franc Veber in Franc Grošelj iz Železnikov.

— **Smrkavost konj** se razširja v kranjskem okraju.

— **Novo Lloydove ladje.** Lloyd marljivo gradi nove ladje. Ladje št. 112 in 113 bodo kmalu dovršene, pričelo se bo z zgradbo ladij št. 114 in 115. Te ladje bodo namenjene za levantsko službo. Zgradili se bosta tudi še dve ladji s turbinami, prvi te vrste v Avstriji, za paroplovstvo Trst-Aleksandrija. Kakor hitro bodo končana parlamentarna dela zaradi dalmatinske paroplovbe, bo Lloyd začel graditi brzovalno ladjevje za Dalmacijo.

— **Osebnosti.** Za suplenta na goriški gimnaziji je imenovan g. Fr. Povšič. — Za kaplana v Št. Peter pride g. Andrej Stenovec, doslej kaplan v Loškem potoku. — Absolvirani pravnik dr. Julij Bartoli v Sabinju je imenovan konceptnim praktikantom na c. kr. poštnem in brzovalnem ravnateljstvu v Trstu. — Zaročil se je g. Janko Olip, cand. iur. iz Radovljice, z gđno. Ivanico Magušerjevo iz Kroke. — Za časovnega učitelja na šoli v Predosljah je imenovan učiteljski kandidat g. Fran Jocič. — C. kr. orožniški ritmoister g. Oswald Kostencar pride kot stabni častnik iz Ljubljane k orožniškemu deželnemu poveljstvu v Trst. — Za učitelja na Igu je imenovan absolvirani učiteljski kandidat g. Jožef Potrato.

— **Pomanjkanje krme na Notranjskem.** Letošnja huda suša, posebno pa črv sta kmetom letos napravila hudo škodo, ki jo bodo v prvi vrsti občutili živinorejci. Sena je bilo malo, otave pa ponekodi skoraj nič. Mnogi živinorejci bodo prisiljeni odprodati živino, ker je ne bodo mogli prezimiti. Mi svetujemo županstvu, kmetijskim podružnicam, kmetijskim zadrugam itd., naj že sedaj napravijo prošnje na okrajno glavarstvo za državno podporo. V prošnjah naj se navede, koliko sena bi približno potrebovali v posameznih občinah. Mogoča državna podpora bi se uporabila v to, da se pokrijejo ali vsaj znižajo državni stroški. Obenem prosimo tiste, ki imajo seno na prodaj, naj naznanijo svoje nastave c. kr. kmetijski družbi ali »Zadružni zvezi v Ljubljani«.

— **Plemenske b. ke** cikaste in sive pasme nakupi tudi letos glavni odbor c. kr. kmetijske družbe s podporo poljedeljskega ministrstva. Te b. ke bodo oddajal odbor za polovico nakupne cene na podlagi prošni, ki naj se vlože do 5. oktobra pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

— **C. kr. okr. šol. svet za goriško okolico** je imel sejo 20. avgusta 1907. Gospica Marija Perc, učiteljica v Skriljah, je dobila radi boleznih polleten, gospica Marija Blažič, učiteljica v Kamnjah, radi boleznih šesttedenski dopust. Začasno so bili nameščeni gg.: Franc Mermolja iz Dobravlj za nadučitelja v Črničah; Viktor Zgonik iz Podlake v Dobravlj;

učiteljski kandidatje: Tušar za Podlako-Dole, Ljokovec; Figl za Ajdovščino; Gabrijelčič za Lokve; Podgornik za Lokovec; gospice: Hedv. Strel iz Lokve v Bukvico; Ljudmila Lavrenčič iz Ajdovščine na Vitovlje. Suplirani bodeta gospici Gabriella Mrevlje v Skriljah; Amalija Murovec v Kamnjah. Gospica Josipina Srebernič ostane začasno v Rihemberku.

— **Amerikanske poštne reforme.** Amerika zniža poštne pristojbine za 60 odstotkov. Pristojnina za pismo iz Amerike v Evropo, ki je doslej znašala 20 cents, bo odslej znašala samo 8 cents.

— **Ženo umoril.** Dne 30. m. m. je prišel zidar Janez Stinghel z neko žensko, ki je imela na glavi rano, v neko roveretsko gostilno, kjer je trdil, da je ranjenka njegova žena Marija Calcza iz Arca, ki si je poškodovala glavo pri padcu. Calczova je kmalu nato umrla v gostilni. Policija pa ni verjela Stinghelu in je dobila dokaze, da je umoril svojo ženo, vsled česar so ga zaprli.

— **Izseljevanje iz — Amerike.** Iz Amerike se zadnji čas vrača vedno več ljudi, ker je ondi že toliko ljudstva, da si v mnogih strokah dela napotje.

— **Prosch aretiran.** Radi roparskega napada v avtomobilu nasledovnega Proscha so aretirali v Genovi, ko je hotel na pošti vzdigniti pismo svoje sestre.

— **Umrla je dne 2 t. m.** gospa Josipina Avčin, iz rodbine Avčinove v Trnju pri Št. Petru na Krasu. Pokojnica je bila prava mati revežem, bolnikom povsod tolažnica ter velikodušna dobrotnica revnih otrok. Pogreb bude dne 3. t. m.

— **Nova Slovence žaleča pesem.** Zloglasna »Unione Ginnastica« v Gorici razpisuje natečaj za novo pesem, »canzonetta popolare«, katera naj se izroči odboru do 15. oktobra t. l. Kakšna mora biti ta pesem, so povedali rekoč, da se ta nova pesem lepo pridruži oni tako simpatični »Marameo«. Torej nova pesem bo žalila Slovence.

— **Tifus v Postojni.** Tifus se vedno bolj razširja. In sicer voda ni sedaj več v toliko kriva kot ravno nalezljivost. Kakor se poroča iz zelo zanesljivega vira je v teku 14 dni obbolelo 25 oseb na tihem in zadnji »Notranjec« molči kot grob. Za vse ima prostora (laži seveda niso izključene) a resnici na ljubo bi pač moral kot glasilo Notranjske prinesiti statistični izkaz boleznij v vsaki številki. Je pač viden dokaz, da rajši molči kot pa resnico piše katero zna prikriti v polni meri. — Med novo obolelimi je tudi davčni kontrolor Drol. — V teku enega dneva so sedaj trije slučajni smrti. Umrli je v nedeljo sedmošolec Bizjak, kuharica Šusteršič, v ponedeljek pa dekla Majcen. To je dovolj jasen dokaz, da bolezen ne prejenjuje, pač pa razširja. V to poklicana oblastva, storite vendar svojo sveto dolžnost in ukrenite vse potrebno, da se ta strašna epidemija omeji in poneha! — Neumevno pa je, da v teh žalostnih razmerah puste okrožnega zdravnika na dopust, navzlec temu, da dobe za ta čas drugega. Nadomestni zdravnik ne bo imel tistega zaupanja bolnikov, kot ravno domači spoštovani zdravnik, katerega so ljudje navajali.

— **Direktna zveza Dunaj-Zagreb.** Zagrebška trgovska in obrtna zbornica je prosila ogrsko trgovsko ministrstvo, naj se uvedejo direktni vlaki iz Zagreba na Dunaj via Gyekenyes.

— **Poizkušen samoumor.** V Savo je hotela skočiti pri Zagrebu neka kuharica, vendar so še pravočasno preprečili njen namen. Zdravniki so jo spoznali za bolno ter oddali v bolnišnico.

— **Osješko gledališko društvo** začne s predstavami v Varaždinu 10. oktobra, v Osjeku pa 1. decembra. — Tudi Madjari pridejo celo vrsto madjarskih predstav v Osjeku ter v ta namen zahtevajo od mestne uprave prostor. —

stovih brun. V velikem starinskem kamninu je prasketal ogenj na visokih železnih kolicah. Sir Henry in jaz sva držala roke nad ognjem, kajti dolga vožnja naju je do dobra premrazila. Nato sva nekoliko pogledala krog sebe: visoko, ozko okno s pisanim starinskim steklom, hrastove mize in stoli ob stenah, na stenh rogovi jelenov in grbi in vse to resno in mračno v motni luči svetilke, ki je visela od stropa sredi sobe.

»Prav tako, kakor sem si mislil!« je zaklical Sir Henry. »Ali ni vse prav kakor stara slika stare hiše davnih rodov? Če pomislim, da je to dvorana, kjer so živeli moji dedje pet stoletij! Kar slovesno mi postane v duši.«

Videl sem, kako se mu je svetila na obrazu mladostna navdušenost, ko je tako gledal krog sebe. Stal je v polni svetlobi luči, ali dolge sence so visele nad njim, kakor temni oboki.

Ko je Barrymore pospravil prtliago, je zopet vstopil. Stal je pred nama ponižno, kakor stoji dobro vzgojeni služabniki. Izredno lep mož, velik, postaven, s široko prstriženo brado in bledimi, plemenitimi potezami.

»Ali želite, da se takoj prinese večerja, gospod?«

»Ali je pripravljena?«

»V nekaj minutah, gospod! Toplo vodo dobite v svojih sobah. Moja žena in jaz bova srečna, Sir Henry, če ostaneva pri vas, dokler si ne uredite vsega, ali razumeli bode, da je v novih razmerah treba za gospodarstvo precej služinčadi.«

»Kake nove razmere pa mislite?«

»Hotel sem le reči, da je živel Sir Charles zelo preprosto in da sva zanj z mojo ženo popolnoma zadostovala. Vi boste imeli seveda več družbe krog sebe in treba bo marsikake izpremembe v gospodarstvu.«

(Dalje.)

— **Trgovinska šola v Spljetu** preide po odredbi naučnega ministra s 1. septembrom v državno upravo.

— **Poizkušen samoumor v Donavi.** Z ladje, ki je vozila iz Belgrada v Pančevo, je skočil neki Josip Bočko v Donavo, hoteč se utopiti. Nesrečneža so rešili in takoj na ladji zanj nabrali 20 kron.

— **Hrvaški Dnevnik** v Sarajevu je bil zaplenjen, ker je ostro pisal proti izobesanju madjarske zastave, češ, da je imel cesar Fran Jožef pravico okupirati Bosno in Hercegovino edino le kot hrvaški kralj.

— **Telefonske zveze v Bosni.** Za sedaj se napravi telefonska zveza od Brčke do Tuzle ter spoli z interurbanim telefonom v Avstriji, obenem pa napravi načrt za telefon od Brčke do Bjeline. Telefonska zveza s Sarajevom zasedaj še ne pride v poštev, ker se ne bi izplačala.

— **Utonila je v nedeljo v Hublju** za Šturijem Marija Semič p. d. Zorzetovka iz Ajdovščine. Mimogredoči ljudje so jo ugledali istega dne zvečer v Hublju na mestu, kjer voda ni globoka. Izvlekli so jo na suho ter obvestili o tem orožnike. Prihodnji dan so hodile kar cele trupe radovednežev gledat nesrečnico, a nihče je ni mogel spoznati. Smatrali so jo za neko kramarico iz Plač. Prišel je tudi njen mož J. Semič, kateri je menil, da je žena na božji poti, kakor mu je rekla. Spoznal je koj utopljenko za svojo soprogo, prestrašen zavpil in omedlel. — Marija Semič je bila stara kakih 45 let, tudi ne v slabih razmerah. Sklepati je, da se je nesrečni zmešalo.

— **Belgrajski list »Otačina«** je nehal izhajati, ker so zaprli njegovo tiskarno. Številne hišne preiskave v tiskarni in v uredništvu so ostale brez uspeha.

— **Zagreška domobranska brigada** je dobila poveljnika v osebi polkovnika 25. domobranskega pešpolka Ivana Kaliča.

— **Rakodczajeva šolska politika.** Rakodczaj je razveljavil odredbo bivšega oddelnega predstojnika Rojca, ki ukazuje, da smejo konfesionalne šole sprejemati drugoverske učence le z dovoljenjem kr. deželne vlade. Ker morajo imeti vse madjarske šole verski značaj, je hotel Rojc prepričati, da bi hodila hrvaška mladina v ogrske kalvinske šole.

— **Pohabljen roka.** Neki 17-letni Ivan Bubnič je hodil po Gorici okoli beračiti; pripovedoval je, da ima eno roko, katero je držal skrito, pohabljeno. V Št. Petru mu v neki hiši niso hoteli dati miloščine. To ga je tako razkačilo, da je pozabil, da ima eno roko pohabljeno. Mahal je okoli z obema ter žugal. Sedaj je Bubnič v zaporu, kjer mu ni treba pohabljen roke.

— **Redek slučaj.** Učenec nadaljevalnega tečaja Alojzij Copic iz Vrtočina je 6. avg. t. l. pobil 7 modrasov na Čavnu. Odsekal jim je glave, pa iste prinesel g. županu, da mu izplača določeno nagrado. Mora biti gotovo obilo te strupene zalege po tamošnjem pečevju.

— **Zatekel se je lep, mlad pes »Windspiel«.** Pes je velik, bel s črnimi lisami. Gospodar psa se naj oglasi pri tovarniškemu vratarju g. Volčini.

— **Tri milijone škode** je napravila sredi avgusta toča, ki je klestila po Tirolski.

— **Umrla je v Celovcu** železniškega uradnika vdova g. Rozalija Černe.

— **V zahvalo Reinsner** se je v soboto vrnila neljuba pomota, ker je izostala posebna zahvala gospodu poštnemu ravnatelju Marjanoviču za obilo izkazanih dobrot.

Štajerske novice.

— **Vspored občnega zbora zveze lavantinskih dušnih pastirjev in katehetov** dne 4. t. m. ob 11. uri v Poljčanih je sledeči: 1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odborovo. 3. Volitev. 4. Raznoročje.

— **Umrli je v Mariboru** v četrtek izprevodnik Južne železnice Franc Blašič, star 57 let.

— **Nova železniška postaja.** Z dnem 15. avgusta t. l. otvorila se je med postajama Slovenji Gradec in Turiška vas pri km 101 5/6 proge Zeltweg-Celje ležeča postajica Sv. Martin pri Slovenjem Gradcu za osebni in prtljažni promet.

Ljubljanske novice.

— **Na Brezjah** ni bilo včeraj nobene posebne nezgode, dasiravno se danes z zlobnim namenom širijo po Ljubljani različne govornice. Vse včerajšnje nezgode na Brezjah obstoje v tem, da je neko žensko vrgla božjast, kakor že preje večkrat, eni osebni pa je prišlo slabo in so jo odnesli iz cerkve.

— **Z Ljubljanskega Južnega kolodvora** se je odpeljalo včeraj na Otoče nekaj nad 5400 oseb. Z Otoč v Ljubljano je vozilo včeraj poleg navadnih še pet posebnih vlakov. Tudi iz Ljubljane na Otoče je priredila železniška uprava štiri posebne vlake. Južna železnica je priredila včeraj zvečer tudi za romarje posebni vlak proti Celju. Vlaki so vozili kljub ogromnemu prometu redno. Le večerni 9. vlak se je zakasnil za tri četrt ure. Razven 7. večernega vlaka, ki je imel 10 živinskih voz, so imeli vsi osebne vozove. Na Južnem kolodvoru je v soboto in včeraj mrgolelo romarjev in si se le s težavo preril do blagajne in na peron. — Z državnega kolodvora se je odpeljalo včeraj do 6000 romarjev.

— **Fotografija o včerajšnji slavnosti na Brezjah** je razstavljena v oknu našega uredništva. Fotografijo je prav lepo izvršil fotograf g. Fran Kunc iz Ljubljane.

— **Vojaški koncert godbe št. 97. iz Trsta** je bil včeraj na vrtu hotela »Union« izvrstno obiskan. Godba, ki je pod vodstvom g. kapelnika zelo pridno in izborno svirala, je žela

mного aplavza. Vrt »Uniona« je bil zaseden od odličnega občinstva, ki je z živahnim odobravanjem odlikovalo res lep program godbe.

— **Godba pešpolka št. 87.** je včeraj svirala v Švicariji. Godbi pešpolka št. 87. in 97. sta se pripeljali iz Kranja.

— **Iz policijskega kanclista** pri tržaškem policijskem ravnateljstvu je imenovan orožniški stražmojster Franc Fink v Ljubljani.

— **Tuji v Ljubljani.** Meseca avgusta je prišlo v Ljubljano 5196 tuincev; 487 več kakor prejšnji mesec in 200 več nego isti mesec lanskega leta. Od teh se je nastanilo v hotelu »Union« 956; pri »Slonu« 814; pri »Maliču« 417; pri »Lloyd« 472; v »Iliriji« 417; pri »Strukliu« 199; pri »Južnem kolodvoru« 320; pri »Avstrijskem cesarju« 257; na »Bavarskem dvoru« 177; v ostalih gostilnah in prenočiščih pa 1018 tuincev.

— **Poročil se je** danes g. Leopold Puhar, strojni stavec v Katoliški tiskarni z gđno Mimi Splichal iz Rožne doline. Bilo najsrečnejše!

— **Ponarejeni goldinarji** krožijo zopet po Ljubljani. Falzifikati so zelo podobni pravim goldinarjem in imajo tudi lep in čist zvenek. Razločujejo se od pravih samo v tem, da so bolj meglene, svinčenosive kovinske barve, se čutijo nekoliko mastni in da imajo na robu slabo vtisnjeno napis »viribus unitis« precej nerazločno. Letnico imajo 1878. Občinstvo se torej opozarja, da si vsak goldinar dobro ogleda, predno ga spravi.

— **Preosnova tra Južne železnice.** Včeraj se je peljalo približno 300 hrvaških delavcev iz Polstrave na Preserje, kjer bodo nadomestili stare lesene prage in tračnice z novimi, ker namerava po preosnovani svoji progi uvesti Južna železnica nov ekspresni vlak.

— **Prjet nevarni tujec.** V soboto popoldne je bila mestna policija obveščena po nekem tukajšnjem ključavničarju, da sta prišla k njemu dva neznanca, ki sta prinesla seboj neke žice, katere naj bi razsekali, da bi izgledale kakor vitrihi in dolg železni drog, katerega naj bi na koncu poostiril. Policijski stražnik je nato čakal na neznanca tuja in ko je eden prišel orodje iskat, ga je prijel in odvedel na stražnico. Drugi tujec je pobegnil. Kakor se je dognalo, sta bila tuja tri dni v Ljubljani in sta stanovala v nekem hotelu. Podpisala sta se v knjigo za tuje za Jožefa Kovacs in Gotfrida Bela iz Erssibet Falve na Ogrskem. — Oba sta že večkrat kaznovana in sta zopet zasledovana.

— **Javno nasilstvo.** V petek popoldne sta se pripeljala s tovornim vozom hlapca, 20letni Josip Žagar in 19-letni Franc Žagar, oba iz Iga, po Škofjih ulicah v naglem in nepredvidnem diru. Policijski stražnik ju je pri šent-peterskem mostu opozoril na nepredvidnost, nakar sta dirjala naprej po Poljanski cesti. Ko sta se pa pripeljala nazaj zopet v naglem diru popolnoma pijana in vožnje nezmožna, jima sta dva stražnika zaukazala, da se morata odstraniti od voz. V tem trenutku je skočil Franc Žagar z voza, se zaletel v stražnika, ga zagrabil za vrat in mu raztrgal bluzo. Med vklepanjem je Žagar zopet stražnika udaril po glavi in mu izbil z nje čepico S težavo sta stražnika vklenila pijanca, ki sta se vrgla na tla in suvala z nogami na vse strani. Že vklepani Žagar je vdaril še nekega pasanta in mu izbil z glave klobuk. Oba Žagarja, ki sta brata, sta že predkaznovana in imata znanje tudi s prisilno delavnico. Izročili so ju sodišču.

— **Služba sekundarija v dež. bolnici razpisana.** V deželni bolnici v Ljubljani je popolnito eno mesto sekundarija z adjutom letnih 1200 K, 20% draginjnsko doklado ter prostim stanovanjem. Prosilci za to mesto naj predložijo svoje z dokazili o starosti, doktoratu medicine, o eventualnem dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje do 25. septembra 1907 vodstvu deželnih dobroteljskih zavodov v Ljubljani.

— **Tatinski natakari.** Ivan Hirzinger iz Gradca je služil v tukajšnji kazini pri restavraciji Avguštinu Ederju za natakarija. Glede njegovega poštenja je pripomnil, da je bil Hirzinger že večkrat zaradi tatvine kaznovan. Tudi sedaj mu ni dala žilica miru, izmaknil je svojemu gospodarju sedem namiznih prtov, vrednih 101 K, nekemu sonatakariju srebrno verižico in neznanemu gostu eno srajco. Kaznovan je bil na osem mesecev težke ječe.

Iz slovanskega sveta.

— **Novo vseučilišče v Rusiji.** Iz Petrograda poročajo, da se bode v Saratovu osnovalo novo vseučilišče.

— **Solstvo v Črni gori.** V Podgorici je otvorjena državna nižja gimnazija. Vrhutega pa ustanove še tekem tega leta 20 ljudskih šol.

— **Srbska vojska.** Leta 1906 je štela stalna vojska srbska 23.166 vojakov, 4051 starih vojakov in 19.115 novakov. Po divizijah se razdeli vojaštvo sledeče: moravska 7236, timoška 4407, dunavska 4259, drimska 3859, šumadijska 3405.

— **Vsepoljski sokolski kongres v Berlinu.** Iz Berlinu se poroča: Večkrat prepovedani poljski sokolski dan v Nemčiji se bo obhajal ene prihodnjih nedelj, najbrže prvo nedeljo septembra na kolearskem dirkališču v Treptovu pri Berlinu. Natančni termin v oficijelnem povabilu ni naznačen in se bo javil na zanesljiv način vsakemu sokolu posebej. Vaj se bo udeležilo več sto sokolov, ki bodo začeli telovaditi že ob šestih jutraj.

— **Češka šolska stavka.** Češki listi pišejo, da so sklenili češki stariši v onih krajih, kjer so Čehi v manjšini in morajo hoditi češki otroci v nemške šole, začetkom šolskega leta stavko in ne bodo svojih otrok toliko časa pošiljali v šolo, da jim bodo oblastva dala

češke in boljše šolske prostore. V tej akciji se omenjajo posebno kraji Dux, Brüx, Bilin,

Razne stvari.

— Ognjenik Etna je jel silneje bruhati. V več krajih ob njegovem podnožju so se čuli potresni sunki, ki pa niso napravili nobene škode.

Točo uničujoči balon. Dosedanji poizkusi razgnati oblake, ki groze s točo vinogradom in žitnemu polju, so bili nezadostni in nesigurni. Višino oblakov je težko določiti in raketne in aparate z različnimi topovi ne delujejo uspešno med oblaki in zato se s streljanjem niso dosegli zaželeni uspehi. Zdej sta v Bruselju znana zrakoplovca de la Hault in ženijski častnik Marga sestavila balon, ki se ob pretečenju šumenju v oblakih in pred nevihto spusti v zrak. Posebna priprava v balonu pokaže spodaj stoječemu opazovalcu, kdaj se balon nahaja med oblaki in v tistem hipu se spodaj na poseben način zažge eksplozivni plin, ki se nahaja v balonu. Učinek je, kakor svedočijo očigledci, kolosalen. Oblaki se razprše kakor da bi se razpočili in čisto zadostuje čisto malo naboja, da se nevarni oblaki uničijo.

Truplo umorjenega mladeniča v kovčegu. V Palermu je policija odprla s petrolejem namazan kovček, v katerem je našla truplo umorjenega 20-letnega mladeniča. Na glavi je imel dve rani od strelcev. Kovček so prinesli sboj v hotel štirje elegantno oblečeni gospodje, ki so imeli sboj mnogo ponarejenega denarja ter bili oboroženi.

Samostan pogorel. V Vratislavi je zgorela streha samostana uršulink in zvonik cerkve.

Dvorana se je udrila v Pertu v redakciji lista »Noticias«, ko je bilo v uredništvu navzočih 500 oseb. Število mrtvih ni še znano.

Aretirani princ. Ameriški policist je aretiriral na Coney Islandu švedskega princa Viljema, ki je hitro vozil v avtomobilu. Izpustil ga je šele na posredovanje nekega višjega uradnika.

Podkupljivost newyorške policije. Jakob Hamburg, predstojnik nekega tajnega policijskega zavoda, kateremu je komisar Bingham naložil, da opazuje delavnost policije, je izjavil, da dobi newyorška policija vsako leto 800.000 do 1.000.000 dolarjev za podpiranje zločinov. Po njegovem mnenju gre v vzhodnem New Yorku vsak mesec 40.000 dolarjev iz tega vira v žep policiji in politiku!

Caruso nastopi v dunajski dvorni operi začetkom oktobra v »Aidi«, »Rigolettu«, »Luciji di Lammermoor« in »Traviati«. Cene prostorom so potrojene.

Strog zakon proti kršenju zakona. V državi New York je stopil v veljavo zakon, po katerem bo sodba, ki se mu bo dokazala nezvestoba napram ženi, kaznovan s šest mesecev zapora ali 1250 kronami globe. Upajo, da na tak način zmanjšajo število ločitev zakonov.

Angleški katolčani bodo pri municipalnih volitvah v decembru glasovali složno proti vsakemu liberalcu, da tako pokažejo svojo moč.

Zaradi ponarejanja menic je ovaden državni pravništvo olomuški trgovec Albert Steiner, ki je ponaredil menice v vrednosti 80.000 kron.

Velike nerednosti so odkrili v berlinski mestni klavnici, ki stavljajo higijske razmere v jako slabo luč.

Stavkarsko taborišče v Stolnem Belegradu je oblast razpustila in izgnala strankinega tajnika in pa tajnika deželne zveze. Zaprl so sedem stavkajočih delavcev.

Tržišče z mladimi dekletami so odkrili v Budimpešti. Neko dekle je ovadilo policiji kavararja Windsor, da jo je nagovarjal, naj vstopi v neko tolerančno hišo v Szegedinu. Preiskava je dognala, da je kavarar s tovariši imel obširno trgovino, pošiljajoč svojo »robo« po vsej državi, v Nemčijo, Srbijo in celo v Ameriko, dobivajoč za posredovanje od osebe po 1000 kron.

13 let preživel v vodi. V brunšviškeji vojvodske bolnišnici je umrl zidar Schlimme, ki je celih 13 let preživel v vodi. L. 1890, je padel pri obriranju storžev z jelke ter si pri padcu zlomil hrbtnjačo ter je bil tudi mozeg na onem mestu prizadet. Spodnji del telesa je nesrečnežu ohromel, tudi črevo in mehur nista več opravljala svoje službe. Bil je v veliki nevarnosti, da umrje. Operacija je bila nemogoča in bi tudi nič ne koristila; položili so ga v vodo in bolečine so ponehale. Če je hotel torej Schlimme še ostati na svetu, preostajalo mu ni drugega, kot cel čas preživeti v vodi. V vodi je torej delal, spal, jedel, se pogovarjal. Položili so ga v vodo, ki je vedno pritekala in odtekala iz posode ter se sproti s posebno pripravo ogrevala na 27–28° R. Na posodo pa so pritrdili majhno mizico, ki se je premikala semintja. Schlimme se je počutil prav dobro v tem stolu-postelji; bolečine izginile, tek je bil izvrsten, bil je popolnoma zdrav. Iz dolgega časa je začel delati tiče kletke, gojiti kanarčke, plesti in tkati, da si je s tem prislužil toliko, da je podpiral celo svojo sivolaso mater. Kupil se je majhen voziček, na katerem so ga vozili po vrtu in celo po mestu, a nikdar dolgo, kajti če ni bil v vodi pojavile so se takoj zopet bolečine. Ob smrti je bil star 27 let.

Beraško podvzetje v Berlinu. V Berlinu so odkrili zanimivo organizacijo, ki se je bavila z beračenjem. Podjetnik te »obrte« Kuhaček si je »izposojal« od slovaških siromašnih starišev dečke po 50 mark mesečno, ki so potem raztrgani in sestradani beračili po Berlinu in nosili milodare svojemu gospodarju. On je z njimi zelo kruto postopal, stanovanje jim je dal v kleti, a hranil jih je prav nečloveško. Kuhačka so prijeli, a otroke — okrog 20 po številu — bodo vrnili starišem.

Židovsko gledališče v Londonu. V Londonu so pred kratkim otvorili židovsko gledališče, ki bo predstavljalo v židovskem jargonu. Gledališče se imenuje »Pavilion Theater.« V židovskem jargonu se bo predstavljalo tudi »Hamlet«.

Grozni zločin nečloveške ženske. Na Moravskem so zasledili pri pravkar od orožnikov prijeti posestnici Ani Kratochwill, omoženi Sevcik, v Olsu, pravcati kriminalni roman. Imenovana je bila pred kakimi štirimi leti zaradi umora svojega moža pred brnskimimi porotniki, a je bila oproščena. Zdej so razvideli, da je ona v istini otrovala svojega prvega moža Kratochwilla, da se je pozneje omožila s svojim sedanjim možem Sevcikom, ki je bil prej veliki hlapec v njeni hiši. Prijeli so jo pa vsled nekega novega zločina. Ona je imela svojega otroka iz prvega zakona, ki drugemu možu ni bil po volji, tri leta zaprtega v kleti in sicer v neki ozki, lesenih luknji ter ga je ves ta čas hranila samo toliko, da ni od gladi umrl. Njeni sosedje so mislili, da ima otroka pri sorodnikih, kakor je nekoč govorila. Otroka, ki je zdej že dvanajstleten deček, so pa rešili na sledeči način: Klet je bila vedno zaklenjena in Ana Sevcik je nosila ključke vedno s seboj. Ali slučaj je hotel, da je imela gospodinja pri hiši tatinsko dekle, ki je nameravala ukradeni plen skriti v isti kleti. Opazila je, da njena gospodinja ključke vedno pri sebi nosi in zato jih je ponoči vzela ter šla v klet, da bi spravila tam ukradeno blago. V kleti je pa zaslišala neko cviljenje in je našla dečka, ki ni imel skoro nič več človeškega na sebi. Hitela je na žandarmerijo, ki je stvar preiskala. — Otrok je bil čezinčez pokrit z blatom, lasje so mu padali do prsi, ni mogel govoriti ter je blazen. Tri leta je živel v stari kleti v družbi miši in podgan. Namestu aretirana žena je priznala, da je prvega moža otrovala, da bi se mogla omožiti z drugim in iz ljubezni do drugega moža je imela otroka zaprtega v kleti. Drugi mož je pred kratkim umrl. Pred sodiščem se bo najprej razpravljala umor moža.

Učenjak-cudak. Nedavno je umrl v Rusiji Valerij Kossulin, profesor prirodoslovstva. On je živel samo za svoj prirodopis (rastline, ptice, mrčes) tako, da ni razen svoje stroke nič drugega vedel ter se ni zanimal za nobeno stvar, ki se godi v Rusiji ali po daljnem svetu. Ko so ga vprašali, kaj misli o Čehovju, je odvrnil, da ne čita beletristike. Ko mu je prijatelj naznanil, da je car dal ustavo in kaj on misli o tem, je vprašal prijatelja: Kako vas morejo zanimati take malenkosti? Današnja generacija ni dobra, druga bo boljša, a če ne ta, potem tretja, četrta, peta itd. Tako bo tudi z dmo. Nabavil si je knjižnico z 20.000 knjig, ki je vse prečital, a sam ni ničesar napisal.

Znamenita petdesetletnica. Danes obhaja 59-letni kapitan avstrijskega Lloyda gospod Peter Craglietto, doma iz Velikega Lošinja, že 50-letnico svojega zvestega delovanja na nezvestem morju. L. 1857 je kot devetletni dečko bil že mornarček na avstrijski jadrnici »Tempis«, kjer je preživel žalostno in mukepolno mladost mornarjevo. Danes pa je poveljnik velike Lloydove ladje »Persia«, ki je sedaj vkrcana v Colombo, kjer obhaja danes vrli pomorščak daleč stran od svojecev v Trstu, svoj jubilej. Kapitan Craglietto ima štiri redove — naš cesar ga je odlikoval z vojaško jubilejno medaljo in zlatim zaslužnim križcem, turški sultan in grški kralj sta ga pa odlikovala ob priliki, ko je kot poveljnik ladje »Thalia« v Črnem morju rešil 26 ljudi iz potapljačice se grške ladje smrti, prvi z Medžidije, drugi z Odrašenikovim redom.

Družinska drama. Budimpeštanski zasebni uradnik Ljudevit Vadassy, živeč ločen od svoje žene, je 25. t. m. prišel v stanovanje svoje ljubinke, vdove Bolesco, v Aradu ter ondi ustrelil svojo hčerko, smrtno nevarno pa rnil ljubimko in njenega sorodnika Horwatha. Hčerka in Bolesco se borita s smrtjo, Horwathu pa so kroglo že potegnili iz rane. Vadassy je hotel svojo ženo zopet vzeti k sebi, a Bolesco je to vedno preperečila. Izgovarja se, da je svoj čin izvršil v pijanosti.

Naraščanje socialne demokracije v Ameriki. Pri volitvi predsednika leta 1902 je dobila socialnodemokratska stranka 229.762, leta 1904 pa 408.320 glasov. Leta 1906 se je število soc. demokratskih glasov znižalo na 330.158, ker so prišle na površje razne reformne stranke. V parlamentu Združenih držav sicer nima zastopnika, pač pa po raznih državah ter v državnej in mestnej upravi.

Epidavrske starine. Ostaline iz klasične rimske dobe na mestu nekdanjega Epidaura obračajo novo pozornost. Nekaj jih je shranjenih v Cavtatu, ali le malo. Večina je še zakopana v zemlji in čaka, da jo dvignejo in rešijo v znanstvene zbirke. Zato se je osnoval v Cavtatu odbor, ki si je stavil za nalogo, da izkoplje rimske spomenike, pred vsem rimski vodovod.

Honorari ruskih pisateljev. Grof Lev Tolstoj je s svojimi deli pridobil toliko, da dobiva letno rento 25.000 rubljev, dasiravno že več let izdaja svoja novejša dela brezplačno. Dostojevskega vdova je dobila za dela svojega soproga 75.000 rubljev. Kuprinu je samo njegov »Dvoboj« prinesel 10.000 rubljev. Serženku je vrgla knjiga »Kako živi in dela Tolstoj«, 15.000 rubljev. Gorki in Andrejev sta tako priljubljena, da dobita za vsako vrsto svojih spisov po en rubelj.

Znanstvo in umetnost.

* Kažipot po Bosni in Hercegovini je izdal klub čeških turistov z naslovom: Průvodce Bosnom a Hercegovinom. Sestavil ga je slikar Ferd. Velc (65 strani), ki že dolgo biva v Sarajevu.

DAROVI.

Darovi za pogorelce v Zgornjih Danjah: Zupni urad Štanga, pošta Litija, 9 K 10 vin.

Telefonska in brzojavna poročila.

DEMONSTRACIJE V TRSTU.

Trst, 2. sept. Pri demonstracijah ob priliki zborovanja narodne delavske organizacije so bile lahko ranjene tri osebe, ena baje z nožem. Policija je aretirala 20 oseb. (Glej »Dnevne vesti«.) »Piccolo« trdi, da so streljali Slovenci.

NOVE ŽRTVE CESARSKIH VOJAŠKIH VAJ.

Celovec, 2. avgusta. Razun dveh vojakov 17. pešpolka in enega prostovolca lovskega bataljona so pri prekoračenju Radla umrli še 4 vojaki 2 bosanskega pešpolka vsled naporov in vročine. Poslanci pripravljajo veliko parlamentarno akcijo zaradi nečuvnega štrapačiranja vojakov.

NA VOJAŠKI VAJI USTRELJENI NADPOROČNIK.

Celovec, 2. sept. Pri vojaškem prehodu preko Rajblja je bilo oddanih več ostrih strelcev. Neki nadporočnik bosanskega pešpolka je bil zadet ter se je takoj mrtev zgrudil.

POŠTNI URADNIK DEFRAVDANT.

Trst, 2. sept. Včeraj je policija tukaj aretirala poštnega uradnika Daniela Vučetiča, poštnega asistenta v Ogulinu, ki je ondi defraudiral 8000 kron. Pri njem so našli 6000 K.

STRELA UBILA DEKLE.

Trst, 2. sept. Strela je ubila v cerkvi na Gorjanskem pri Nabrežini 22-letno Rozalijo Petelin.

UMORJEN OROŽNIK.

Solnograd, 2. sept. Kmečki hlapec Mihael Gebauer je umoril orožniškega stražmojstra, ki ga je aretiral radi tatvine in ga peljal k sodišču.

UPOR V FRANCOSKEM POLKU.

Nizza, 1. sept. Od 7. lovskega polka se je uprlo 300 mož, počoč internacionalno. Moštvo ni hotelo na kolodvor in je posredovalce napadlo. Uporno moštvo so zaprli.

1962

Potrli najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom in znancem prežalostao vest, da je Vsemogočnemu dopadlo, našo nepozabno in iskreno ljubljeno mater, staro mater in teto, gospo

Josipino Avčin
roj. Valenčič
posestnico in trg. soprogo

danes ob 2. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni prevideno s svetotajstvi za umirajoče v 62. letu starosti poklicati k sebi v boljše življenje.

Zemski ostanke predrage ranjce preneso se v torek, dne 3. t. m. ob 5. popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče k večnemu pokoju.

Blago ranjko priporočamo v prijazen spomin in molitev.

Trnje pri št. Petru na Krasu, dne 2. kimovcu 1907.

Žalujoča rodbina Avčin-ova.

:: Živijo ::

g. Leopoldu Paharju in njegovi izvoljenki o priliki današnjega venčanja kličejo stanovski tovariši

:: Katoliške tiskarne. ::

Izjava.

Za mojim sinom Josipom Hrovatom nisem plačevalec, kar on dolga na moje ime napravi.

Kamna gorica, 1. sept. 1907.

Ignacij Hrovat

1959 2—1

mesar.

Izjava.

Podpisana izjavim da ni resnica, kar trosi g. Viktor Acetto po Ljubljani in drugod, o nekem nenaravnem dejanju g. Antona Vičiča, ker hoče mene z gotovim namenom na ta način izrabiti. Potrjujem pa, da hoče g. Acetto Vičiča ob kruh in iz Ljubljane spraviti vsled sovraštva, ker je bil voditelj zidarske stavke.

Valerija Steganšek.

Priče:

Franc Šušteršič

Jos. Breskvar.

1964

Pozor, trgovci!

Trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno

z letnim prometom **K 80.000** blizu Ljubljane tik farne cerkve se **odda pod ugodnimi pogoji v najem.**

Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro: **G. M. L.** na upravništvo »Slovenca«.

Zanesljiv in trezen starejši

oskrbnik

ki se na kmetijstvo in knjigovodstvo dobro razume, zna ravnati s stroji in je zmožen slovenskega in nemškega jezika, dobi takoj na večjem posestvu službo. Več pove upravništvo »Slovenca«.

1958 4—1

Dve hiši na prodaj

Zaradi smrti posestnice gospe Hedvige Schulz prodala se bo

dne 18. septembra t. l.

prostovoljno na javni dražbi enonadstropna hiša št. 99

na glavnem trgu v **Novem mestu**, kjer se nahaja prostorna, za vsako trgovino pripravna prodajalna. Pri hiši je tudi gozdna parcela v Rasnem. Izklicna cena 9300 kron.

Dalje 10 minut od Novega mesta blizu Božjega groba in deželne kmetijske šole na Grmu

vila z balkonom

prostornim prtiličnim in prostornim podstrešnim stanovanjem z vodovodom v hiši. Tudi prostorna klet in obširen vrt je pri hiši. Izklicna cena 11.750 kron.

Ugodni dražbeni pogoji so na ugled pri c. kr. notarju g. dr. Pozniku v **Novem mestu**, kjer se bo ob 9. uri tudi dražba vršila.

1961 3—1

Ročni katalog za katehete

1939 3—1

s koledarjem za l. 1907-8 za 250, 350, 450 in po zahtevi tudi za več učencev za ceno št. 1-50, 1-70, 1-90 in višje, po pošti 10 do 20 vinarjev več, je izdala tiskarna **Dr. Krajec nasl. v Rudolfovem.**

Iščem izurjenega mesarskega pomočnika

kateri zna govedino, drobnico in prešiče izdelovati. — **Ig. Hrovat**, mesar v Kamni gorici.

1959 2—1

Slavije na Brezjah.

Kaj takega še niso videli Brezje, ta glas je šel včeraj od ust do ust po vsej Gorenjski. Do 30.000 vernikov obojega spola in 90 zastav in bander je prihitelo v soboto in nedeljo z vseh delov Slovenije počastit čudodelno podobo Matere Božje. Samo z vlakci se je po zjavi železniških uradnikov na Otočah do 7. ure jutraj pripeljalo nad 20.000 oseb. Koliko jih je pa došlo na Brezje peš in na vozovih je v soboto in nedeljo jutraj, koliko tisoč so jih pripeljali trije dopoldanski vlakci iz Ljubljane! Videli si poleg Hrvatov slovenskega Korošca, poleg Primorcev in Istrijancov pa Stajercov s skrajne ogrske meje. Na Kranjskem je pa sploh skoro ni župnije, ki bi ne bila zastopana po manjšem ali večjem številu, in ko bi se tisoči romarjev od prejšnjega dne ne bili umaknili z zadnjimi vlakci došlim četam, bi prostorne Brezje skoro ne mogle obseči vseh romarjev.

Tak je bil naval, ko so okrog 9. ure jele dohajati na prekrasno ozaljšani slavnostni prostor pred cerkvijo cele procesije Marijinih družb ter se jele razvrščati pred časno kapelico kronanja, ki je bila vsa v zelenju in v cvetlicah, točno ob 9. uri je stopil na prižnico pri cerkvenih vratih presvetli gospod knezoškof, ki je v krasnem govoru razvijal pomen dvanajstih zvezd in kroni preblažene Device ter z vzgladi čudodelnosti Matere Božje na Brezjah z njemu prirojeno gorečnostjo vnel srca vernikov do še večje in vztrajneše ljubezni do nebeske Matere.

Po govoru se je vršilo slovesno kronanje čudodelne podobe v šotoru z zlato krono, prekrasnim delom g. pasarja Kregarja. V asistenci smo opazili poleg drugih mil. gg. prošta Sajovca in dr. Seb. Elberta, kot zastopnika goriškega knezoškofa pa monsg. Fr. Castelliza, ter gg. kanonika Kajdiža in dr. Čekala. Po dovršenem obredu so postavili kronano podobo na prirejen nosilke ter jo dvignili na rame, tisoči vernikov pa so se s pomočjo gasilcev vredili v sprevod, pokanje topičev in ubrano zvonjenje zvonov pa je naznanjalo širni okolici svečani trenotek.

Slavnostni sprevod se je razvil po završenem kronanju po naslednjem redu. Sprevod je otvorilo domače breško bandero, kateremu so sledila bandera iz teh-le župnij: Begunje, Breznica, Dobrava, Jesenice, Kamna gorica, Kropa, Lesce, Leše, Ljubno, Mošnje, Ovsiše in Radovljica; skupno je bilo torej v sprevodu 13 bander, ki so jih nosili mladeniči dotičnih župnij. Za banderi so se uvrstile dekliške Mar. družbe po tem-le redu: Ribno, Ježica, Zasip, Stranje, Rob, Selca, Železniki, Reteče, Šmarje-Sap, Tomišelji, Sv. Križ pri Litiji, Smednik, Sv. Gothard, Idrija, Radovljica, Vojsko, Bohinjska Bela, Zagorje ob Savi, Ledine, Dev. Mar. v Polju, Leše, Jesenice, Mirna, Mošnje, Vrhnika, Kropa, Crmošnje, St. Jurij pri Smarju, Škofja Loka, Goriče, Cerknica, Bled, St. Peter v Ljubljani, Srednja vas v Bohinju, Gorje, Kolovrat, Sora, Kamnagorica, Preska, Uršulinska ter Križevniška v Ljubljani, Podzemelj, Tržič, Kranj, Križe, Koroška Bela, Ljubno, St. Vid nad Ljubljano, Trnovo, Notr., Moravče, Breznica, Predoslje, Crnomelj, Naklo, Trstenik, Studeno, Smartno pod Šmarno goro, Knežak, Goričica in Ribnica, skupaj 60 zastav.

Mladeniške kongregacije so prihiteli z zastavami iz nastopnih krajev: Križanki v Ljubljani, Cerknica, Selca, Trnje, Predoslje, Gorje, Preska, Kamnagorica, Goriče, Škofja Loka in Jesenice, skupaj 11 zastav.

Izobraževalni društvi Tržič in Srednja vas, 2 zastavi.

Bralno društvo iz Gorij; 1 zastava. Ognjegasna društva: Gorje, Bohinjska Bela in Leše, 3 zastave.

Za vsako teh zastav so pojoč ali moleč korakali društveni člani z znaki na prsih. Okoliška društva so bila zastopana polnoštevilno.

Takoj za društvi sta sledila jeseniški ter blejski pevski zbor, ki sta pod osebnim vodstvom skladatelja č. g. Kimovca in s spremljevanjem slavne zdravniške godbe z Bleda dovršeno prepevala krasne Marijine pesmi. Petje z godbo je udeležencem silno ugajalo.

Za pevci se je pa razvrstila od vseh strani dežele došla duhovščina. Vseh duhovnikov pri sprevodu smo našli 111, med temi 88 oblečenih. V ornatu jih je bilo s presvetlim knezoškofom in mil. gg. proštom ravno 16. Štirje oo. frančiškani so nosili na nosilnici kronano podobo M. B., za podobo so pa šli prevzvišeni knezoškof in oba prošta z asistenco.

S tem je bil nekako zaključen prvi del sprevoda. Drugi del so pa tvorili številno zastopani mošenjski občinski odbor ter številni zastopi okoliških občinskih odborov, za temi pa nepregledna vrsta romarjev iz krajev, od koder ni bilo nobenega bandera ali zastave. Med temi so bili po veliki večini možje, ki so korakali po štirje in štirje ter tvorili pravo sveto armado.

Ves sprevod se je pomikal v dolgosti ene cele ure iz česar se da pač sklepati, kolika je bila udeležba.

In vendar je bila med obhodom do zadnjega kotička napolnjena prostorna breška cerkev, zunaj na trgu in v drevoredu in pred hišami sploh se je pa le malo poznalo, da se nahaja toliko tisoč vernikov izven breške vasi na odprtem polju.

Le z največjo težavo so vrli mošenjski in kamnagoriški gasilci pod vodstvom svojih načelnikov pripravili sredi cerkve toliko prostora, da se je mogla vrniti v cerkev duhovščina s podobo ter del zastav, vse drugo je pa moralo ostati zopet na prostem okoli cerkve.

Ura je odbila že polu 12., ko se je vrnil k cerkvi prvi del sprevoda. Kronano podobo

M. B. so dvignili na nalašč prirejen podstavek nad tabernakliem, odkoder jo more zazreti oko vsakega vernika in kjer ostane skozi celo osmino.

Še danes se je pričela knezoškofova pontifikalna sv. maša, pri katerem je s spremljevanjem orkestra precizno prepeval domači pevski zbor pod vodstvom g. organista.

Z zahvalno pesmijo se je ob 1. uri popoldne zaključila prekrasna dopoldanska slovesnost, ki ostane gotovo vsakemu udeležencu v neizbrisnem spominu. — Popoldne ob 6. uri je bil slovesen govor, govoril je stolni vikar Jožef Potokar iz Ljubljane o predmetu: Marijine pomoči potrebujemo v sedanjem veri in cerkvi sovražnem času. Po pridigi so bile slovesne litanije, katere je imel veleč. gospod duh. svetnik Mervec iz St. Ruperta. Tudi pri tej slovesnosti je bilo na tisoče ljudstva.

× × ×

V soboto zvečer je imel preč. gospod dr. M. Opeka slavnostni govor, zatem so bile slovesne litanije. Ob pol osmi uri zvečer je začela vas s cerkvijo v krasni razsvetljavi, posebno lepo je bilo razsvetljeno cerkveno poslopje in pa prostor pred cerkvijo, kjer so bile med mlaji obešene vrste raznobarnih lampijončkov. Vmes so pa spuščali rakete in streljali iz topičev. Vseh mlajev okoli cerkve in po vasi smo našli do 150.

Vsa slovesnost se je izvršila kljub tolikemu navalu v najlepšem redu, za kar gre v prvi vrsti zahvala spretnim in požrtvovalnim gasilcem.

„Grozen čin“ v sirotišnici sv. Jožefa v Trstu.

Tržaški »Novi List« poroča: »Tržaško glasilo socialnih demokratov je minuli četrtek prineslo podol članek z namenom, dvigniti proticerkveno gonjo tudi v Trstu. »Slovenski Narod« je seveda hlastno segel po tem članku in trivialno udaril tudi po tržaškem škofu.

»Lavoratore« je pisal, da je težak Henrik Temporal poveril svojo štiriletno hčerko v oskrbo Nazaretskemu domu, oddelku sirotišča sv. Josipa. Ker je bila deklica otožna in je pešala, jo je oče vzel iz sirotišča in jo dal v oskrbo svoji sestri. Teta je zapazila pri deklici čudno obnašanje, ko je prišla iz stranišča, nato jo je preiskala in zapazila na splovilih gnile snovi. Tekla je k zdravniku, ki je ogorčeno konstatiral, da je bila deklica posiljena. In ko je vprašal deklico, kdo se je je dotaknil, je odgovorila »črni mož«. Tako trdi »Lavoratore« in hče s tem deskreditirati vse cerkvene zavode. Toda oglejmo si stvar, kakor je v resnici.

Ko je deklica Temporal prišla v zavod, ni imela zdravih barv, kakor trdi »Lavoratore«, ampak je bila bleda in se ji je videlo, da bo leha. Ponoči ni mirno spala in je imela fantastične sanje, sestra Modena je tudi zapazila, da ko je deklica šla na stranišče, je imela bolečine. Zato so sestre poklicale zdravnika dr. Venezianija, ki je deklico preiskal in dobil, da ima res neko spolno bolezen ter ordiniral, naj posebno pazi, da bodo držali deklico snažno. Sestre so imele vso skrb za deklico in ponoči so jo snažile 3-4krat, kakor je zapovedal zdravnik. Vendar kljub skrbnemu negovanju, deklici ni bilo nič bolje; zato je voditeljica naročila, naj se na to opozori očeta ali druge sorodnike. Dne 4. avgusta pride teta deklice in voditeljica ji pove, kako opasno je zdravstveno stanje deklice. Teta je odgovorila, da ne more ničesar ukreniti, dekler ne govori z očetom. Drugi dan pride oče, kojemu voditeljica zopet vse razlaga in mu priporoča, naj vpraša za svet zdravnika strokovnjaka.

Toda gospod Henrik Temporal ni hotel o tem nič vedeti. Zakaj? On je celo trdil, da ni tako slabo njeno zdravstveno stanje in da je bila vedno tako bleda. In če ima težko in bolečine, ko gre na stranišče, to ni nič čudnega, »saj je isto imela, ko je spala z njim«. To je bila značilna izpoved in trditve! Voditeljica mu nato kar rače, ali naj da deklo preiskati enemu zdravniku ali drugače naj si jo vzame domov. Vsakemu se bo sumljivo dozdevalo, da se oče brani z deklico k zdravniku in jo raje vzame iz sirotišča. Ker mu ni preostalo drugega, nego jo vzeti iz sirotišča prosi voditeljico, naj jo pridržijo vsaj do 24. avgusta, dokler bo imel večje stanovanje. Voditeljica je še rekla, da ni take sile, samo da deklica ne ostane za dalj časa v zavodu. Dne 15. je prišel oče nazaj, da pride jutri teta, ki bo vzela seboj deklico. Pri tej priliki se je oče lepo zahvaljeval za skrb do deklice in je dostavil, da bo imel to hišo v lepem spominu.

Res, dne 16. avg. pride teta in vzame deklico in se tudi ona zahvali.

Toda s tem ni vse končano: dne 25. avgusta pride oče nazaj v sirotišnico, poln jeze in preklinjajoč je spustil svoji gnev na dobro voditeljico. Kričal je, da treba tri bombe eno za Nazaret, drugo za sirotišnico in tretjo za salezijance. Uboga voditeljica se je vsa tresla, ko je nam to pripovedovala, toda mirno je dostavila, da ona ima čisto vest.

Vprašali smo tudi zdravnika dr. Venezianija, naj nam pojasni to zadevo. On nam je rekel, da je voditeljica nad vse poštena in pri deklici ni ona nič kriva, ker otroci, ki so ji izročeni, so tako varni, kakor pri lastni materi.

Sedaj si oglejmo bližje očetovo obnašanje. Zakaj ni dal otroka takoj preiskati? Dne 16. avgusta je otrok zapustil zavod in šele 8 dni pozneje jo je preiskal zdravnik. Zakaj ni deklica v zavodu nikdar govorila o »črnem možu«, ampak šele ko je zapustila

zavod? Še enkrat pribijemo, zakaj se je oče tako trdovratno branil jo dati preiskati od zdravnika in jo raje vzel iz zavoda in peljal domov, kjer je ostala zapuščena; in zakaj jo pelje šele po 8 dnevih k zdravniku?

Mirno pričakujemo strogo preiskavo o tej zadevi, dokler se zjasni. Toda ne pustimo se blatiti od naših sovražnikov in se bomo znali energično braniti.

Vse čudne okoliščine, zlasti pripovedovanje o »črnem možu«, kažejo, da se je imetno naredil tak slučaj, kakoršen je slučaj »Fumagalli«.

Koroške novice.

k Cesarske vaje se bodo vršile letos na Koroškem severno od Drave med Osojskim jezerom in Velikovecem. Severno se razteza maneversko okrožje do Krške doline. Kraji, kjer se vrše vaje, so večinoma gorati. Manevri trajajo od 2. do 7. septembra. Vodi jih nadvojvoda Franc Ferdinand. Poleg III. in IV. armadnega zbora in pripadajočih deželno-brambovskih divizij, uporabijo se vsa sredstva moderne vojske. Pri nadvojvodu Franc Ferdinandu se nahajata načelnik generalnega štaba podmaršal Konrad pl. Hötendorf in njegov namestnik generalni major Langer. Do zdaj so se vršile v bližini maneverskega terena divizijske vaje, ki so tako napredovale, da pridejo 2. t. m. že v vojno črto. Vaje bodo zelo podobne pravi bitki. Poveljnikom dopuste zato veliko svobode. Čete so pomnožili z rezervisti in preskrba je vojna. Vsak mož in konj ter proviantni vozovi imajo po eno naknadno in tri rezervne porcije, pehotne preskrbne kolone vozijo za moža eno in za konja po dve naknadni porciji. Meso vozijo za en dan na proviantnih vozih, ostalo živino gonijo živo za četami. Vsaka repetirna puška ima 50, repetirski karabinec 20, kratke repetirke 30, strojna puška 3000, top 100 in vsaka havbica 90 ekserčnih patron. Vsaki pehotni diviziji sledi rezervni voz streliva. Vsaka samostojna brigada ima divizijski pomanjšani sanitetni zavod. Za zboljšanje vode imajo čete citronske kisline.

k Vojna pekarija XIV. armadnega zbora je postavljena v Beljaku za gostilno »Collaretti«. V šotorih pripravljajo testo in v dveh lokomotivah podobnih pečeh peko v jako kratkem času kruh, ki ga dopošiljajo četam po motorjih.

k Veliko brzojavnih in telefonskih postaj postavijo ob cesarskih vajah.

k Na koroške cesarske vaje je odrinila tudi III. pehotna divizija iz Linca. Korakala je čez Ture v judenburško okolico. Jako so odirali gostilničarji vojake. Kozarec piva so jim računali 24 do 26 vinarjev, vrček 40 vinarjev, žemljo 12 vinarjev. Dne 3. septembra lniška divizija počiva, da se pripravi na cesarske vaje.

k Ob cesarjevem prihodu v Celovec bodo zatvorjene celovške trgovine 4. septembra od pol 4. do pol 6. ure popoldne. Koroški veteranci se zbirajo ob pol 3. uri popoldne in napravijo v Kolodvorskih ulicah ob cesarjevem prihodu špalir. Sodijo, da se zbere 1200 veterancev. Zvečer se udeležijo tudi veteranci bakliade na čast cesarju. Spored ob cesarjevem prihodu v Celovec 4. t. m. je sledeče določeno: Pripelje se cesar na glavni kolodvor ob 1/4 na 5. uro. Spremeta ga koroški deželni glavar grof Zeno Goess in pa celovski župan. Cesar nato obiše deželne dobrodelne zavode in umetniško razstavo. Zvečer prirede društva cesarju bakljado. Ob 7. uri 40 minut se dá znamenje s trombo, nakar prižgo društveni člani baklje. Deset minut pred 8. uro se prične pomikati izpredov s trga Sv. Duha, po Zvezdni ulici, Novem trgu, Dvorskih ulicah do Salmove ceste. Po serenadi se pomika izpredov do mestne hiše, kjer se razide. Ob pol 3. popoldne in ob pol 7. uri zvečer se popolnoma zapre Dvorna ulica od Novega do Križevega trga. Celovško županstvo pozivlja Celovčane, naj razsvetle 4. t. m. okna.

k Cesar zapusti Celovec dne 7. septembra ob tri četrt na dve popoldne. Ob 2. uri se odpelje cesarjev vlak čez Selzthal v Amstetten, kamor dojde ob 8. uri 18 minut zvečer. Cesar obiše nato Marijo Valerijo, ki praznuje na Mali Šmaren svoj god. Cesar bo 8. septembra pri svojih vnukih, ob pol 4. uri se pelje na postajo Amstetten in se ob 4. uri 38 minut odpelje v Penzing in se pelje v Schönbrunn. Nadvojvoda Franc Ferdinand pride 3. septembra ob 8. uri 20 minut v St. Vid ob Glini.

Maroko.

Nov napad Marokancev.

Tanger, 31. avg. Nemška kabelska družba poroča, da je Muley Hafid pozval rodove, naj opuste napade na Francoze do njegovega prihoda. Če se dogovori s Francozi razbijejo, bode on začel boj proti kristjanom. Nato je vladal mir, a 28. m. m. je prišlo v Bualle 12.000 jezdecev ter pregovorilo še meščane k napadu. Prišlo je do velike bitke in le topovi z ladij so pripomogli, da so bili Marokanci, katerih je vsega skupaj 6000, odbiti.

Francoski ministrski svet.

Rambouillet, 31. avg. V današnjem ministrskem svetu so ministri Pichon, Piquart in Thomson prečitali brzojavke iz Tangerja Casablanke in Fesa. O vseh točkah je vladalo popolno sporazumljenje. Na generala Dru-deja se je odposlala brzojavka z inštrukcijami in namerami vlade.

Odlikovanje francoskih častnikov in pomorščakov.

Rambouillet, 31. avgusta. Častniki, ki so se pred Casablanko posebno odlikovali,

so bili v ministrskem svetu povišani ali pa odlikovani z redom častne legije in z vojnim kolajnami.

Internacionalni položaj.

Madrid, 31. avgusta. Španski listi nadaljujejo svojo polemiko proti francoskim. »Heraldo« meni, da algezijska pogodba še vedno velja in da postane brezpomembna le tedaj, ako jo novi sultan izrečno zavrne.

Pariz, 31. avgusta. Minister za zunanje zadeve Pichon je konferiral s španskim poslanikom.

Uradno poročilo o položaju.

Pariz, 31. avgusta. Admiral Philibert poroča: V Mazaganu se nadaljuje pogajanja z vstaškimi rodovi. Prebivalstvo v Safiju in Mogadorju je pomirjeno. Marokancev okoli Casablanke je približno 6.000.

MAKEDONSKE BANDE.

Carigrad, 1. septembra. Oficielna statistika javlja, da se je pretekli mesec vršilo 9 bojev z bolgarskimi makedonskimi četami, v katerih je bilo ubitih 143 Bolgarov, 4 boji pa z grškimi bandami, ki so izgubile vsega skupaj 45 mož.

Carigrad, 1. septembra. Tu so postavili 6 novih lovskih bataljonov po 800 mož, ki bodo v Mekodoniji vršili patroljsko službo, da zasledujejo skrivališča čet in preprečujejo zveze med četami in prebivalstvom. Moštvo se bo rekrutiralo iz Anatolije.

Carigrad, 1. septembra. Turška vlada izda v kratkem nov policijski red za celo državo s posebnimi določbami za Makedonijo. Policijsko moštvo bo uril belgijski major Bureau.

Carigrad, 1. septembra. Turški listi poročajo, da se je vršil pri Raklah v manastirskem vilajatu spopad med turškimi vojaki in bolgarsko četo. Vojaki so ustrelili 17 Bolgarov, ostale pa zasledujejo. Turški listi pripominjajo, da se bolgarske bande v nobenem vilajetu ne morejo več vzdržati.

Atene, 1. septembra. Tu se je vršilo veliko manifestačno zborovanje za makedonske Grke. Sprejela se je od župana Merkurisa predlagana resolucija, kjer se protestira proti pritisku, ki ga turška vlada izvršuje nad ekumenskim patriarhatom in nad grško vlado, da s tem odvzame grškemu narodu v Makedoniji pravico samobrambe. Pozivlja Evropo, da se zavzame za makedonske Grke, da se jim vrnejo njihove vasi, šole in cerkve. Grško vlado pozivlja, da organizira vse sile, da obvarje grški narod v Makedoniji propada. Resolucijo nameravajo predložiti grški vladi in zastopnikom velevlasti v Atenah.

Belgrad, 1. septembra. (Od našega belgradskega poročevalca.) Arnavtska banda je napadla srbsko vas Mavrovo pri Gostivaru in ubila dve ženi.

Belgrad, 1. septembra. (Od našega belgradskega poročevalca.) Turška vojaška četa je pri vasi Bova uničila bolgarsko četo.

Izpred sodišča.

— Nesrečni zakon. Terezija Volčini, tatarskega moistra žena v Krtni, živi v vednem prepriju s svojim možem Janezom, ker je nepoboljšljiv pijanec in jo vedno pretepava. Dne 31. majnika je šla od doma ter pustila svoje štiri otroke v starosti od 10 do 2 1/2 leta, ko jim je poprej še nekaj skuhalo, same doma z naročilom, naj 9-letna Režika pazi na 2 1/2 leta staro Katrico. Okoli 11. ure so postali otroci lačni, zato so šli starejši trije k staremu očetu kruha prosit. Le Katrico so pustili doma. A kmalu je tudi ta šla za njim, krenila čez travnike, koder je že večkrat z materjo hodila, pri tem pa zašla v potok Radomiljo ter utonila. Isto popoldne jo je šestnik Rahne mrtvo potegnil iz vode. Dne 22. junija je bil med zakonskima zopet ravs in kavs. Janez Volčini je prijel svojo ženo Terezijo in jo vrgl trikrat ob tla ter po obrazu opraskal. Dva dni potem jo je pograbil, tiščal ob posteljo ter z roko v nos sunil, da je krvavela in bežala k sosedom. Obdolženeц vse to priznava. Sodišče je obsodilo neskrbno mater na en teden, brezsrčnež moža pa na 10 tednov zopora.

— Nikogar se ni bal. Dne 20. maja okoli 10. ure ponoči so se vračali štirje fantje, med njimi Miha Korbar, skozi Mali Mengeš domov. Med potjo jih je srečal delavec Miha Zabret in začel zabavljati, da se nikogar ne boji. Pognal je Franceta Jančigaja v beg, ker ga pa ni mogel dohiteti, se je spravil nad Miho Korbarja in mu zadal z nožem štiri vbodline. Njegov zagovor o silobranu je bil ničeven. Prisodilo se mu je za kazen eno leto težke ječe.

— Tepež zaradi peres. V Stalčevi gostilni v Hotavljah nastalo je med fanti razburjenje zaradi neklih peres. Ker se je bilo bati, da nastane pretep, šel je France Šubic fante mirit. Tu pa je planil z odprtim nožem nani Anton Kos ter ga udaril na čelo, da ga je obšla kri. Ko ga je ta hotel zagrabiti za roko, vrezal ga je na vratu, da je brizgnila kri kvišku do stropa. Kos je dobil za kazen pol leta težke ječe.

— Zaradi dveh zaušnic, kateri je zadal v prepri: delavec Tomaž Puci dne 16. junija zvečer v Beli peči delavcu Jakobu Alešu, je slednji tako vzkipeł, da ga je večkrat v prsi z nožem sunil. Aleš, ki se zagovarja s popolno pijanostjo, je bil obsojen na pol leta težke ječe.

— Čehi na Beli gori. Včeraj je bila velika božja pot Čehov od cerkve sv. Nikolaja na Mali Strani na Belo goro, kjer je daleko znana romarska cerkev.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —

Zaloga Spodnja Siska (telefon št 187).

— Pošiljatve na dom sprejema restavracije „Narodnega Doma“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.) —

IVAN KREGAR
pasar in izdelovatelj cerkvenega
... orodja in posode ...

se priporoča velečast. cerkvenim
predstojništvom v obilna naro-
čila ter si usoja naznaniti, da se
nahaja njegova

delavnica
odslej na
Elizabetni cesti
blizu samostana oo. Jezuitov in
nasproti Jožefinuma. 5 5 3

Naprave za električno luč
in gonilno moč za občine, tovarne,
gradove, ml. ne itd.

Proračuni za naprave v vsakem obsegu se radevolje
izdeljujejo.

Tehniški in elektrotehniški biro
Louis Patz & Co. Dunaj
860 26-10 VII.12., Kirchengasse 43.

Spreten poslovodja se išče

za veliko gospodarsko podjetje. Zahteva se
poznanje svetovnega trga, eksporta, naku-
povnih virov za kmetijske pridelke po
južnih avstrijskih deželah in znanje sloven-
skega ali hrvaškega in nemškega jezika.
Služba je stalna, plača po dogovoru. Po-
nudbe na uredništvo „Slovenca“ pod Po-
slovodja 1878. 1891 6-2

Lepo posestvo

s krasno **novo hišo**, hlevom, drvarnico,
vodnjakom, 3 orale zemljišča, katero je de-
loma s sadnim drevjem in trtami nasajeno,
tik okrajne ceste in 5 minut od velike že-
lezniške postaje **Grobelno** oddaljeno,
kjer se nahaja tudi trgovina z mešanim
blagom, se takoj brez obrti ali pa z obrtjo
pod ugodnimi pogoji za K 13.600 proda.
Več pove **Ivan Zupanc**, posestnik v
Grobelnem 37, Štajersko. 1773

Pošten, priden, ročen 19 9 6

mesarski pomočnik

kaferi se na razsekavanje dobro raz-
ume, kakor tudi pri teleh in pre-
žičih vsega dela vajen

se sprejme s 1. oktobrom.

Kje, pove iz prijaznosti upravništvo
tega lista.

Zelo dobro vpeljana

žganjekuharija

v bližini Ljubljane, z mnogo odjemalci se
radi rodbinskih razmer takoj ugodno
proda. Denarja je potreba 12-20.000 fl.
Ponudbe pod „Priložnost 224“ na
upravo „Slovenca“. 1838

Išče se pomožni oskrbnik

(Schaffner), več
slovenskega in
nemškega jezika,
v srednjih letih, z dobrimi izpriče-
vali, izvežban v vseh gospodarskih
delih. Samci imajo prednost pred
oženjenimi in plača ter hrana po do-
govoru. Služba se lahko nastopi takoj.
Prosilci naj pošljejo izpričevala
in ponudbe na **graščino Dolni grad**
(Herrschaft Oberluttenberg) pošta
Ljufomer, Štajersko. 1956 2-1

Kleparski pomočnik

dobi takoj delo pri G. Bocaku v
Trzinu, Gorenjsko. 1937 3-2

Postrežnica

se sprejme. Florijanske ulice 23,
I. nadstr. 1936 3-2

V najem se odda pritlično stanovanje

z vsemi pritliklinami. Okrog hiše je sadni
vrt. — Več se poizve v **Dravljah 10**.
1944 3-2

Več dijakov

se sprejme na stanovanje in hrano pri
Ani Merješič, Krojaške ulice št. 1 (Ljub-
ljana). Stanovanje je zračno, hrana dobra in točna.
Dijaki so pod strogim nadzorstvom. 1840 8-8

1915 6-4 Več spretnih
mizarskih pomočnikov
za stavbena dela se takoj sprejme
v trajno delo.

„Prva kranjska mizarska zadruga“
v Št. Vidu nad Ljubljano.

HIŠA

z lepo trgovino, gostilno, go-
spodarskimi poslopiji, lepim
zemljiščem, njive, gozdi, travniki
in vrtovi se iz proste roke pod ugod-
nimi pogoji takoj prodajo.

Prodajo se tudi vsi **pridelki**
ter **živina**: konji, prašiči, vozovi,
ali pa tudi ne, kakor kupec želi.

Več se izve pod **A B**. pri upravi-
štvu „Slovenca“. 1925 3-2

Veliko zalogo absolutno zjamčenega pristnega vina,

1097
priporočano opetovano od knezoškof. ordi-
narijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom
za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo**
v **Vipavi**. — Izborna kvaliteta: belo na-
mizno vino po petdeset kron, rudeče hri-
bovsko 40 kron, pinela ter fina desertna
vina, kakor ital. rizling in beli burgundec
po 55-65 kron, postavljeno v Postojno ali
Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja;
na debelo po dogovoru ceneje. — Stara
desertna vina v buteljkah po 1 do 120 K.

Prevara izključena, ker je klet pod
nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruge in večje množine izjemne
cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Lepa stanovanja

z 1, 2 ali 3 sobami s pripadki v novo zgra-
jenih hišah na Selu pri Ljubljani blizu elek-
trične postaje se oddajo v najem takoj
ali za pozneje. 1899

Več se poizve pri E. Predoviču, Am-
brožev trg.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“ iz
Bremena
New-York
s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
— Grosse. —

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori nave-
denega parobrodne družva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v **Ljubljani edino-le** pri 2518 52-40

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-
kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna realna in solidna.
Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-
ona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Staro železo

baker, svinec in mednino plačuje
po najvišjih cenah

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marija Terezije cesta št. 1
in Valvazorjev trg št. 6 718 6

1776 4-4

Kopači

(v akord) se proti dobri plači
sprejmejo pri zgradbi
vodovoda v Radovljici.

Sprejmo se 1927 3-2

učenec

dobrih staršev v trgovino mešanega blaga.
MILKO JESIĆ, Roč, Istrija.

Podružnica
v Spljetu. :
Delniška glavnic:
K 2.000.000. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :
obrestuje
vloge na knjižice in v tekočem računu od dne vloge do 4 1/2 %
dne vzdiga po
Rentni davek plača banka sama.
Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se »Hotelske družbe z omenjeno za-
vezo Triglav« po kron 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica
v Celovcu. :
Rezervni fond :
K 200.000. :

Podružnice: Praga s menjalnicami: Graben 25, Mala strana, Most ulica 17, Baden, Brau, Uoška Lipa, Uoška Kamnica, Moravski Zumberg, Höding, Novi Jičín, Písen, Svítava in Liberec.
Menjalnice na Dunaju: I. Wollzeile 10, II. Taborsstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vagal Rennweg), III. Län-
wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schöbbrunnerstrasse 88 s.
VI. Gumpendorferstr. 28, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lärchenfeldstrasse
132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 92,
XIX. Döblinger Hauptstr. 35, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150-115
„MERCUR“
Dunaj, I., Wollzeile 10.
Ako. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši
nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, sestavnih, srečk,
devis, valut in denarja.
Zamenjava in eskomptiranje
izrebanih sestavnih in obligacij, srečk in kuponov.